

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

KUZEYDOĞU ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTHEAST ANATOLIA
DEVELOPMENT AGENCY

ERZİNCAN İLİ AMBALAJLI SU ÜRETİM POTANSİYELİ ARAŞTIRMA RAPORU

Erzincan, 2026.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KUZEYDOĞU ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTHEAST ANATOLIA
DEVELOPMENT AGENCY

ERZİNCAN İLİ AMBALAJLI SU ÜRETİM POTANSİYELİ ARAŞTIRMA RAPORU

KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI

Lalapařa Mahallesi, Őehit HurŐit YeŐilyurt Sokak

No:1 25100 Yakutiye/ERZURUM

Telefon: +90 (442) 235 61 11

Faks: +90 (442) 235 61 14

E-posta: info@kudaka.gov.tr

2026, Erzincan

ERZİNCAN İLİ AMBALAJLI SU ÜRETİM POTANSİYELİ ARAŞTIRMA RAPORU

Yayın Sahibi

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

Hazırlayan

Mubin Burak ŐELİK

Bu yayının kısmen ya da tamamen alıntılanması ve çoğaltılması fikri mülkiyet hukukuna tabidir. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı yayınları, ancak kaynak gösterilmek Őartıyla üçüncü kişilerce kullanılabilir.

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	1
1. GİRİŞ	4
2. AMBALAJLI SU SEKTÖRÜ	5
2.1. Su ve Ambalajlı Su Bağlamında Bir Ön Değerlendirme.....	6
2.2. Ambalajlı Su Sektörünün Dünya'daki Mevcut Durumu	7
2.3. Ambalajlı Su Sektörünün Türkiye'deki Mevcut Durumu.....	10
3. ERZİNCAN İLİNDE AMBALAJLI SU SEKTÖRÜ	13
3.1. Erzincan İlindeki Doğal Su Kaynakları	13
3.2. Ambalajlı Su Sektörünün Erzincan'daki Mevcut Durumu.....	19
4. SEKTÖRE YATIRIM YAPMAK İSTEYEN YATIRIMCILAR İÇİN UYGULAMA REHBERİ	22
4.1. Yatırımı İlgilendiren SWOT (GZFT) Analizi.....	22
4.2. Orta Ölçekli Yatırımlara İlişkin Ön Fizibilite Değerlendirmesi.....	25
4.3. Yatırımcıların Tabi Olacağı Mevzuat Düzenlemeleri.....	27
4.4. Muhtemel Hedef Pazarlara İlişkin Değerlendirme.....	30
4.5. Benzer Yatırımlara Yönelik Saha Ziyaretlerine İlişkin Tespitler.....	32
4.6. Yatırım Konusunun Bölgesel ve Ulusal Ölçekli Politika Belgeleriyle Bağlantısı.....	36
5. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	43
6. ERZİNCAN İLİ İÇİN SU SEKTÖRÜ ODAKLI PROJE ÖNERİLERİ	46
KAYNAKÇA	48
EK 1: AMBALAJLI SU SEKTÖRÜ SÖZLÜĞÜ	I
EK 2: TÜRKİYE'NİN AMBALAJLI İÇME SULARI	II
EK 3: AMBALAJLI KAYNAK SUYU KALİTE DEĞERLERİ TABLOSU	III
EK 4: ERZİNCAN İLİ İÇİN AMBALAJLI SU ÜRETİM TESİSİ YATIRIMI YOL HARİTASI	IV
EK 5: ERZİNCAN'A YAPILACAK YATIRIMLAR BAĞLAMINDA YARARLANILABİLECEK DESTEKLER ...V	

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, Erzincan ilinde ambalajlı kaynak suyu üretimi yatırımı yapmak isteyen yatırımcılar ile söz konusu yatırımlara ilişkin karar vericilerin ihtiyaç duyacağı stratejik, teknik ve ekonomik çerçeveyi ortaya koymak maksadıyla hazırlanmıştır. Raporun temel odak alanı; Erzincan ilindeki ambalajlı kaynak suyu üretim potansiyelinin ve bu çerçevede ilde kurulabilecek bir ambalajlı kaynak suyu üretimi tesisine ilişkin yatırım uygunluğunun objektif ölçüler çerçevesinde tespit edilmesidir.

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmekte olan “**Tabii Kaynaklar ve Yapı Malzemeleri Sektörlerinin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı**” çerçevesinde hazırlanan “**Erzincan İli Ambalajlı Su Üretim Potansiyeli Araştırma Raporu**” isimli rapor kapsamında; literatür çalışmaları, saha ziyaretleri ve paydaş mülakatları aracılığıyla ulaşılan sonuçlara aşağıda maddeler hâlinde yer verilmiştir.

(1) Ambalajlı su sektörü¹, küresel pazarlardaki payı her geçen yıl artmakta olan rekabet potansiyeli yüksek bir sektördür. **2026 yılı itibarı ile yaklaşık olarak 310 milyar ABD Doları tutarında bir büyüklüğe sahip olan söz konusu sektörün, piyasa büyüklüğünün 2031 yılı itibarı ile 430 milyar ABD Dolarını aşacağı tahmin edilmektedir** (mordorintelligence.com, 2026).

(2) Türkiye’deki ambalajlı su üretim pazarı ise, hâlihazırda yeterli bir olgunluğa erişmiştir ve büyümesini istikrârlı bir şekilde sürdürmektedir. **Ülkemizde, 2024 yılı itibarı ile toplam üretim bir önceki yıla kıyasen %8,7’lik bir büyüme ile 11,8 milyar litre, kişi başı tüketim ise yıllık ortalama 137 litre düzeyine ulaşmıştır** (SUDER, 2025).

(3) Türkiye’nin ambalajlı kaynak suyu üretim sektöründeki cirosu **2024 yılı itibarıyla yaklaşık 53 milyar TL’ye ulaşmış, aynı yıl gerçekleşen takribî 390 bin ton ambalajlı kaynak suyu ihracatının parasal karşılığı ise 80 milyon ABD Dolarını aşmıştır** (SUDER, 2025).

---

¹ Uluslararası literatürde, “şişelenmiş” su sektörü şeklinde bir kullanım da mevcuttur. Bu çalışmada ise, Ülkemizdeki yerleşik isimlendirmeye uygun olarak “ambalajlı su sektörü” ifadesi tercih edilmiştir.

(4) **Erzincan ili, Fırat Havzası** içindeki konumu ve dağ kuşaklarının beslediği kaynak varlığıyla, **“temiz havza ve zengin dağ kaynağı”** anlamında güçlü bir potansiyel taşımaktadır. İldeki, düşük nüfus yoğunluğu ve düşük sanayi baskısı da bu potansiyeli güçlü bir şekilde desteklemektedir. (TÜİK, 2024; Sökmen vd., 2018).

(5) Erzincan ilinde merkez ilçenin yanı sıra diğer ilçelerin tamamında zengin doğal kaynak suları bulunmaktadır. Bu sular arasında **debi anlamında öne çıkan sular ise; Üzümlü ilçesindeki Aksu kaynakları, Kemaliye ilçesindeki Kadıgölü kaynağı, Refahiye ilçesindeki Dumanlı kaynağı ve Merkez ilçedeki Tatlısu kaynağıdır.**

(6) Erzincan ilinde hâlihazırda faaliyet gösteren yüksek kapasiteli ve ihracatçı nitelikli ambalajlı içecek üretim yatırımları (**Kızılay Doğal Maden Suyu İşletmesi, Böğert Doğal Maden Suyu İşletmesi, Erzincan Tatlısu Kaynak Suyu Üretim Tesisi**) ildeki şişeleme ve dağıtım ekosisteminin hazır ve çalışır durumda olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum ilde sıfırdan bir yatırım ekosistemi oluşturmanın getireceği riskleri azaltmakta ve bu alanda yapılacak yatırımlara ilişkin girişimcilik potansiyelini de güçlendirmektedir. Diğer taraftan, ilde hazırlık çalışmalarına devam edilen **“Su İhtisas OSB Projesi”**, hayata geçirilmesi hâlinde Erzincan’daki su temelli yatırımlar bakımından önemli kazanımlara vesile olacaktır.

(7) Sektöre yapılan yatırımların genel ortalaması, iyi uygulama örnekleri kapsamında sahadan edinilen uygulama tecrübesi ve **ildeki doğal kaynak sularının debisi dikkate alındığında (ortalama 40 L/sn); Erzincan’da yıllık 80 milyon litre şişeleme/ambalajlama kapasiteli bir yatırımın uygun olabileceği** değerlendirilmektedir.

(8) **Arsa, bina-inşaat, makine-ekipman ve diğer giderlerden oluşan sabit yatırım tutarının 530 milyon TL** (raporun yayım tarihi itibarı ile 12 milyon ABD Doları) olması beklenen bu yatırım çerçevesinde, 10 mavi yakalı, 6 beyaz yakalı, 4 sarı-gri yakalı kişinin istihdam edileceği öngörülmüştür. Bu senaryo doğrultusunda yapılan ön fizibilite değerlendirmesine göre; **söz konusu yatırımın tam kapasitede çalışıldığında yıllık EBIDTA (Faiz, Vergi, Amortisman ve İtfa Öncesi Kâr) tutarı yaklaşık 80 milyon TL civarında olacaktır.**

(9) Yatırım kapsamında alınacak makine-ekipmanlar için yaklaşık 62 milyon TL tutarında bir KDV İstinası/Gümrük Muafiyetinden yararlanılacağı bilgisinden ve yukarıda belirtilen EBIDTA tutarından hareketle **yatırımın geri dönüş süresi ise yaklaşık 6 yıl olarak**

hesaplanmıştır. (Bu çalışmanın mütemmim cüzü olan **“Erzincan İli Ambalajlı Su Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu”** isimli müstakil çalışmanın Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanarak 2026 yılı içinde Kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.)

(10) Erzincan ilinde ambalajlı kaynak suyu üretimi anlamında yapılabilecek yatırımlar bağlamında dikkat edilmesi gereken öncelikli riskler; deprem (Kuzey Anadolu Fay Hattı), su kalitesini ilgilendiren doğal ya da yapay riskler (iklim değişimleri, çevre kirliliği vb.) ve özellikle şişelenmiş su sektöründeki yoğun rekabet ortamıdır. Bu bağlamda izlenmesi gereken yol haritası ise şu şekilde olabilir:

- **Kısa vadede yerel-bölgesel satış,**
- **Orta vadede ulusal raflara/pazarlara giriş,**
- **Uzun vadede ise, premium (cam) ve seçilmiş ihracat pazarlarında niş fakat yüksek marjlı genişleme.**

(11) Ambalajlı kaynak suyu yatırımı, Erzincan için 2026 Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı öncelikleri arasındadır. Bu kapsamda yatırımcılar temelde iki destek mekanizmasından yararlanabilir. Bu desteklerden ilki olan “faiz/kâr payı desteği” kapsamında; **530 milyon TL sabit yatırım ve 300 milyon TL makine yatırımına sahip bir tesis senaryosunda, SGK işveren primi desteği, vergi indirimi/yatırıma katkı, KDV ve gümrük muafiyetleri ile birlikte toplam parasal destek ~369 milyon TL şeklinde hesaplanmaktadır. Makine desteği seçeneğinde ise; bu tutar ~353 milyon TL düzeyinde gerçekleşmektedir.** Ayrıca yatırımın niteliğine göre KUDAKA, KOSGEB, TKDK ve İŞKUR gibi kurumların programlarından ilave destekler de alınabilir.

(12) Erzincan’da ambalajlı su yatırımlarını bütüncül biçimde güçlendirmek amacıyla dört proje önerilmektedir: İl genelindeki kaynakların debi ve kalite verileriyle haritalanarak yatırım kararlarını sağlam temele oturtacak **“Erzincan Yerel Su Envanteri ve Analizi Projesi”**; kaynak avantajı ve bölgesel satış potansiyeliyle kademeli ölçeklenmeye uygun **“Erzincan Üzümlü Ambalajlı Su Üretim Tesisi Kurulumu Projesi”**; dağıtım ve pazar erişimi açısından stratejik konumda, kurumsal alıcı ve raf kanalına geçişi hızlandıracak **“Erzincan Merkez Ambalajlı Su Üretim Tesisi Kurulumu Projesi”**; son olarak da ortak altyapı, kümelenme ve yatırımcı çekme kapasitesiyle su temelli yatırımların kalıcı ekosistemini oluşturacak **“Erzincan Su İhtisas OSB Kurulumu Projesi”**.

1. GİRİŞ

Bu raporun konusu; Erzincan ilinde ambalajlı kaynak suyu üretiminin mevcut durumunun, yatırım potansiyelinin ve sürdürülebilir ekonomik değer üretme kapasitesinin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesidir. Ambalajlı kaynak suyu üretimi, yalnızca bir gıda sanayi faaliyeti değil; doğal kaynak yönetimi, çevresel koruma, sanayi planlaması ve bölgesel kalkınma politikalarıyla doğrudan ilişkili stratejik bir üretim alanıdır. Erzincan özelinde ise su; coğrafi konum, havza karakteri ve düşük çevresel baskı unsurlarıyla birlikte düşünüldüğünde, ilin ekonomik çeşitlenme sürecinde yüksek katma değer üretebilecek temel varlıklardan biri olarak öne çıkmaktadır.

Küresel ölçekte ambalajlı su sektörü, son yirmi yılda istikrarlı biçimde büyüyen ve içecek sektörü içerisinde en dinamik alanlardan biri hâline gelen bir pazardır. Artan kentleşme, sağlıklı yaşam eğilimleri ve güvenli içme suyuna erişim konusundaki hassasiyet, sektörü sürekli genişleyen bir yapıya kavuşturmuştur. Uluslararası pazar araştırmaları, sektör büyüklüğünün yüz milyarlarca ABD Doları seviyesine ulaştığını ve önümüzdeki dönemde artış eğiliminin süreceğini göstermektedir (IMARC Group, 2024; Mordor Intelligence, 2026).

Türkiye’de ambalajlı su sektörü, olgunluk aşamasına ulaşmış ancak büyüme ivmesini koruyan bir yapıya sahiptir. SUDER verilerine göre son yıllarda üretim hacmi ve kişi başı tüketim düzenli artış göstermekte; sektör cirosu ve ihracat performansı istikrarlı bir seyir izlemektedir (SUDER, 2025). Türkiye, zengin yeraltı su kaynakları ve farklı mineral profillerine sahip doğal kaynakları sayesinde hem iç pazarda güçlü bir tüketim hacmine hem de dış pazarlarda rekabet edebilecek bir ürün çeşitliliğine sahiptir. Bu çerçevede ambalajlı kaynak suyu üretimi, ülke genelinde yatırımcılar açısından uygunluk arz eden bir alandır (SUDER, 2025).

Öte yandan Erzincan ili; Fırat Havzası içerisindeki konumu, dağ kuşaklarıyla çevrili havza yapısı ve düşük nüfus yoğunluğu sayesinde ambalajlı su üretimi açısından dikkat çekici bir potansiyel barındırmaktadır. Erzincan’ın düşük olan nüfus yoğunluğu (TÜİK, 2025), kaynak havzaları üzerindeki kentsel yükü ve sanayi baskısını sınırlamakta; bu durum su kalitesinin korunabilirliği açısından önemli bir avantaj oluşturmaktadır. Ayrıca ilde hâlihazırda faaliyet gösteren su ve içecek üretim tesisleri, şişeleme ve dağıtım altyapısının belirli bir olgunluğa

ulaştığını göstermekte; bu da yeni yatırımlar için başlangıç risklerini azaltan bir ekosistem zemini oluşturmaktadır.

Bu raporun hazırlanış amacı; Erzincan'da ambalajlı su sektörünün mevcut durumunu sektörel, teknik ve ekonomik boyutlarıyla ortaya koymak; potansiyel yatırımcılar için somut verilerle desteklenen bir yatırım yol haritası oluşturmak ve ilde mevcut doğal kaynak potansiyelinin sürdürülebilir ekonomik katma değere dönüştürülmesine katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda çalışma, yalnızca kaynak varlığını tespit eden bir envanter niteliğinde değil; aynı zamanda yatırım yapılabilirlik perspektifi sunan stratejik bir değerlendirme metni olarak kurgulanmıştır.

Raporun hazırlanış sürecinde; sektöre ilişkin ulusal ve uluslararası literatür taraması gerçekleştirilmiş, sektörel raporlar ve akademik çalışmalar incelenmiş, ayrıca Erzincan başta olmak üzere Tokat, Samsun ve Giresun illerindeki iyi uygulama örnekleri yerinde gözlemlenmiştir. Sektörde faaliyet gösteren yatırımcılar, teknik uzmanlar ve kamu temsilcileri ile mülakatlar yapılmış; sahadan ve yazılı kaynaklardan elde edilen veriler bütüncül bir analiz çerçevesinde değerlendirilmiştir. Raporun metodolojik çerçevesi, Erzincan ilinin nevi şahsına münhasır yatırım iklimi ile uyumlu bir şekilde yapılandırılmıştır.

Hazırlanan rapor, başta Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TRA1 Düzey 2 Bölge Planı (2024–2028) olmak üzere, T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı koordinasyonunda hazırlanan Türkiye Cumhuriyeti 12. Kalkınma Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2024-2028) ile uyumlu bir çerçevede kurgulanmıştır. Bu yönüyle çalışma, yalnızca sektörel bir araştırma raporu değil, aynı zamanda ulusal ve bölgesel kalkınma hedefleriyle bağlantılı, ilgili politika belgeleriyle temellendirilmiş stratejik bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

2. AMBALAJLI SU SEKTÖRÜ

Ambalajlı su sektörü, artan nüfus, kentleşme ve sağlıklı yaşam bilincinin yükselmesiyle birlikte hem küresel ölçekte hem de Türkiye'de hızla büyüyen stratejik bir gıda alt sektörüdür. Doğal kaynakların korunması, su kalitesinin sürdürülebilirliği ve tüketici beklentilerinin çeşitlenmesi, sektörün üretimden pazarlamaya kadar tüm aşamalarını

şekillendirmektedir. Bu bölümde sektörün temel kavramsal çerçevesi, dünya ve Türkiye ölçeğindeki mevcut durumu bütüncül bir bakış açısıyla ele alınacaktır.

2.1. Su ve Ambalajlı Su Bağlamında Bir Ön Değerlendirme

Su, canlı yaşamının sürdürülmesi ve ekosistemlerin işleyişi açısından temel bir bileşiktir. Fiziksel ve kimyasal özellikleri, doğadaki dolaşımı ve farklı kullanım biçimleri (içme suyu, yeraltı suyu, ambalajlı su vb.) birlikte değerlendirildiğinde suyun hem çevresel hem de toplumsal açıdan çok boyutlu bir öneme sahip olduğu ifade edilebilir. Aşağıda “su”ya ve “ambalajlı su”ya ilişkin temel noktalar maddeler hâlinde özetlenmiştir:

(1) Su (H_2O), doğada yaygın bulunan ve yaşamın sürdürülebilmesi için temel önemde bir bileşiktir (Mete, 2020).

(2) Su; katı, sıvı ve gaz hâllerinde bulunur ve sıcaklık/enerji değişimleriyle bu hâller arasında geçiş yapar. Erime–donma ve buharlaşma–yoğunlaşma gibi hâl değişimleri, yeryüzündeki suyun dağılımını ve iklimsel süreçleri etkileyen temel fiziksel mekanizmalardır. Bu nedenle suyun hâlleri, yalnızca fiziksel bir konu değil aynı zamanda ekosistemlerin işleyişini belirleyen bir çerçevedir (Derman & Yaran, 2017).

(3) Doğal su, geçtiği ortamla etkileşime girerek çözünmüş mineraller ve çeşitli bileşenler içerir; bu nedenle doğada “mutlak saf su”ya rastlamak pek olanaklı değildir. Öte yandan, insan faaliyetleriyle su kaynaklarına karışan atıklar su kalitesini düşürebilir; ayrıca atmosferdeki bazı kirleticiler yağışla taşınarak suyun kimyasal yapısını değiştirebilir (Kant & Kızıloğlu, 2011).

(4) Su döngüsü, suyun atmosfer, yeryüzü ve yeraltı arasında sürekli dolaşımını açıklayan temel süreçtir. Buharlaşma, yoğunlaşma ve yağış basamaklarına ek olarak yüzey akışı ve yeraltına sızma, suyun farklı depolarda yeniden kullanılabilir hâle gelmesini sağlar. Bu döngü, hem ekosistemlerin sürekliliği hem de tatlı su kaynaklarının yenilenmesi açısından kritik bir doğal mekanizma olarak değerlendirilir (Derman & Yaran, 2017).

(5) Yağışla yeryüzüne ulaşan suyun bir bölümü toprağa sızarak gözenekli veya çatlaklı kayalarda depolanır ve yeraltı suyu sistemlerini oluşturur. Suyu depolayan ve ileten

jeolojik birimler “akifer” olarak adlandırılır; bu nedenle yeraltı suyunun miktarı ve hareketi, kayaların gözeneklilik/geçirgenlik özellikleriyle yakından ilişkilidir (Şen, 2008).

(6) Ambalajlı suların “doğal/minerali” özellikleri, suyun çıktığı jeolojik ortam ve suyun mineral bileşimiyle bağlantılıdır. Minerali suların bileşenleri hidrojeokimyasal analizlerle ortaya koyulabildiğinden, sınıflandırma ve değerlendirmelerde bilimsel ölçütler önem kazanır. Bu çerçevede, ambalajlı su çeşitliliğinin yalnızca pazarlama değil, kaynak özellikleri ve bileşim temelli bir farklılaşma olduğunu gösterir (Gültekin vd., 2024).

(7) Türkiye’de ambalajlı su sektörünün büyümesi; kentleşme, tüketici beklentileri, içme suyuna yönelik güven algısı ve rekabet koşullarıyla birlikte ele alınmaktadır. Sektörde rekabet üstünlüğü; kaynak yönetimi, marka konumlandırma, dağıtım ağı ve maliyet yapısı gibi unsurların bir araya gelmesiyle şekillenebilmektedir. Bu nedenle ambalajlı su olgusu hem tüketim hem de sektör stratejileri bağlamında incelenen bir alandır (Tuzlakoğlu, 2020).

(8) Ambalajlı su tercihi; sağlık algısı, tat/koku, marka güveni, erişilebilirlik ve taşıma kolaylığı gibi çoklu etkenlerle ilişkilidir. Araştırmalar, tüketicilerin bir yandan duyuşal özellikleri (tat-koku) değerlendirirken diğer yandan güvenilirlik ve pratiklik gibi gerekçeleri de birlikte dikkate aldığını göstermektedir. Bu nedenle ambalajlı su tüketimini açıklamak için hem bireysel algılar hem de sosyoekonomik koşullar birlikte ele alınmalıdır (Çelik & Evcı Kiraz, 2020; İkikat Tümer vd., 2012; Karakuş vd., 2016).

2.2. Ambalajlı Su Sektörünün Dünya’daki Mevcut Durumu

Ambalajlı su sektörü, küresel içecek pazarları içinde stratejik önemi ve rekabet potansiyeli her geçen yıl artan bir sektördür. Tüketici eğiliminin sağlıklı yaşam ve güvenli içme suyuna erişim yönüne evrilmesi, sektörün ekonomik hacmini devasa boyutlara taşımıştır. 2026 yılı itibarıyla yaklaşık 310 milyar ABD Doları büyüklüğe ulaşan küresel pazarın, 2031 yılına gelindiğinde 430 milyar ABD Dolarını aşacağı tahmin edilmektedir. Diğer taraftan, 2024 yılında yaklaşık 473 milyar litre olan küresel su tüketiminin, 2025 yılında %7 civarında bir artışla 506 milyar litreye ulaşması beklenmektedir (MarketReports World, 2026).

Dünya’da ambalajlı su sektörü, ham madde olarak "su"dan çok daha karmaşık bir değer zincirine sahiptir. Bu zincirde maliyetler; kaynağın kalitesi, şişeleme hattı verimliliği, PET reçine maliyetleri, enerji ve lojistik tarafından belirlenmektedir. Zira su, birim değeri düşük ancak ağırlığı yüksek bir ürün olduğu için taşıma mesafesi maliyetleri kâr marjını hızla eritebilmektedir. Bu durum, pazarı çoğu ülkede bölgesel ve yerel rekabetçi bir yapıya büründürmektedir. Buna karşın, cam şişe veya özel kaynak hikâyesine sahip "premium" segmentlerde birim değer yükseldiği için uzun mesafeli ve kıtalararası ticaret mümkün hale gelmektedir. 2024 verileri, "still" (düz) suların pazar payının baskın olduğunu ve PET'in ana ambalaj taşıyıcısı konumunu koruduğunu göstermektedir.

Dünya’da su sektöründe, 2024 yılından 2025 yılına taşınan temel tüketici eğilimleri şu dört başlıkta toplanmaktadır:

- (1) Sağlık Odaklılık: Tüketicilerin şekerli ve kalorisiz içeceklerden uzaklaşarak "daha temiz içerikli" ürünlere yönelmesi.
- (2) Premiumizasyon: Gastronomi kanalı için cam şişe kullanımı ve marka hikâyesi ile ürün farklılaştırma.
- (3) Sürdürülebilirlik Baskısı: Tek kullanımlık plastıklere yönelik düzenlemeler ve geri dönüştürülmüş PET (rPET) kullanımına yönelim.

(4) Ürün Güvenliği: Şebeke suyu kalitesine yönelik algı ve kriz dönemlerindeki stoklama eğilimi.

Öte yandan, ambalajlı su sektörü için küresel anlamda önem arz eden bir diğer veri ithalat ve ihracat anlamında öne çıkan ülkelerdir. HS 220110 (tatlandırılmamış mineral ve gazlı sular) kaleminde küresel ticarete öne çıkan ülkelere (ilgili ithalat-ihracat rakamları ile birlikte) aşağıda yer verilmiştir (Dünya Bankası Veri Tabanı, 2026; Trademap, 2026).

2024 Yılı Verilerine Göre En Çok İhracat Yapan 3 Ülke:

1. Fransa: 1,83 milyar \$
2. İtalya: 926 milyon \$
3. Belçika: 203 milyon \$

2024 Yılı Verilerine Göre En Çok İthalat Yapan 3 Ülke:

1. ABD: 836 milyon \$
2. Fransa: 298 milyon \$
3. Birleşik Krallık: 284 milyon \$

Dünyada ambalajlı su sektörünü ilgilendiren mevcut duruma ilişkin olarak bir ön değerlendirme yapmak gerekirse potansiyeller ve kırılganlıklar olarak şu hususların belirtilmesi yararlı olacaktır.

Potansiyeller:

- Geniş ve istikrarlı talep,
- Ambalajlı su ürünlerine ilişkin portföy esnekliği,
- Sektördeki güçlü nakit akışı,
- PET ve döngüsel ambalaj yatırımları,
- Premium ürünlerde marj genişletme imkânı,
- Gelişmekte olan pazarlarda kişi başına düşen ambalajlı su tüketimi artışı.

Kırılganlıklar:

- Düşük birim değer nedeniyle lojistik maliyet hassasiyeti,
- Enerji ve PET fiyatlarına bağımlılık,
- Giderek ağırlaşan/sıkılaştıran çevre mevzuatı,

- Mikroplastik ürünlere ilişkin sağlık temelli tartışmalar,
- Şebeke suyu altyapısındaki iyileşmelerin ikame etkisi.

2.3. Ambalajlı Su Sektörünün Türkiye'deki Mevcut Durumu

Türkiye ambalajlı su sektörü, dinamik nüfus yapısı, artan hijyen bilinci ve zengin doğal kaynak altyapısı ile ülke sanayisinin istikrarlı büyüme sergileyen kilit alanlarından birisidir. Mevcut piyasa yapısı, yeterli olgunluğa erişmiş olmakla birlikte, özellikle katma değerli ürün segmentlerinde (premium ve fonksiyonel sular) yeni yatırım fırsatları barındırmaktadır.

2024 yılı itibarıyla Türkiye ambalajlı su pazarı, bir önceki yıla göre %7'lik bir hacimsel büyüme ile 11,8 milyar litre seviyesine ulaşmıştır. 2025 yılı verileri bağlamında söz konusu pazarın 12,6 milyar litreye genişleyeceğini öngörülmüştür.

Finansal açıdan bakıldığında, sektör cirosu hacimsel büyümeden çok daha sert bir yukarı yönlü ivme sergilemektedir. 2024 yılında yaklaşık 53 milyar TL olan toplam sektör cirosunun, 2025 yılı rakamları anlamında (fiyat ayarlamaları ve ürün karmasındaki değişimlerle birlikte) 81 milyar TL seviyesine ulaşması beklenmektedir. Aynı öngörüye göre, kişi başı yıllık tüketim ise 2024'teki 137 litre düzeyinden 2025'te 147 litreye çıkacaktır.

Türkiye'de üretim; doğal kaynak suyu, doğal mineralli su ve içme suyu kategorilerinde farklı lisans ve kalite rejimlerine tabi olarak yürütülmektedir. Sektörde yaklaşık 300 faal firma ve 400'ün üzerinde tescilli marka bulunması, pazarın oldukça parçalı ve yoğun rekabetçi bir yapıda olduğunu kanıtlamaktadır.²

Sektörün kurulu kapasitesi toplam talebi karşılamada yeterli görülse de, kapasite kullanım oranlarının %40 seviyelerinde kalması dikkat çekicidir. Bu düşük kullanım oranı, yatırımcılar için iki temel mesaj üretmektedir:

1. Ölçek Ekonomisi: Mevcut tesislerde verimlilik artışı ve konsolidasyon yoluyla maliyet avantajı sağlama potansiyeli yüksektir.
2. Rekabet Baskısı: Düşük kapasite kullanımı, marjları zorlayan sert bir fiyat rekabetini ve kanal baskısını tetiklemektedir.

Ambalaj tercihlerinde damacana segmentinden PET ve cam segmentine doğru belirgin bir kayma gözlenmektedir. Şöyle ki;

1. Damacana (19L): 2024'te 5,2 milyar litre olan hacmin, 2025'te 5 milyar litreye gerilemesi beklenmektedir. Bu segmentte kârlılık; rota optimizasyonu, bayi disiplini ve servis kalitesine doğrudan bağlıdır (SUDER, 2026).
2. PET ve Cam Şişe: 2024'teki 6,6 milyar litrelik hacmin, 2025'te 7,6 milyar litreye sıçraması öngörülmektedir. Özellikle PET segmentindeki bu güçlü büyüme, yatırımcılar için stratejik bir odak noktasıdır (SUDER, 2026).

Türkiye, 2024 yılında 389.943 ton (yaklaşık 80,6 milyon ABD Doları) ambalajlı su ihracatı gerçekleştirmiştir.³ Yakın coğrafyadaki (Körfez ve Avrupa) premium su talebi, Türkiye için birim ihracat değerini artırma fırsatı sunmaktadır.

---

² Bu firmalara ilişkin ayrıntılı bilgilere Ek 2'deki tabloda yer verilmiştir.

³ Uluslararası veri tabanlarında (WITS/UN Comtrade) bu rakamın "HS 220110" kodu altında daha düşük görünmesi, Türkiye'nin dernek istatistiklerinde daha geniş bir ürün setini ambalajlı su başlığı altında toplamasından kaynaklanmaktadır.

Ambalajlı su sektörünün Türkiye'deki son 10 yıllık gelişimini Ambalajlı Su Üreticileri Derneği aracılığıyla ulaşılan istatistiki veri seti üzerinden özetlemek gerekirse şu hususlar ifade edilebilir (SUDER, 2026):

1. Türkiye ambalajlı su pazarı, yıllar içinde dönemsel dalgalanmalar yaşamakla birlikte toplamda artış yönlü bir seyir izleyerek 2015'teki yaklaşık 10,9 milyar litre düzeyinden 2024'te yaklaşık 11,8 milyar litre düzeyine ilerlemiştir.
2. Toplam hacim içinde damacana segmenti önemini korurken, özellikle son yıllarda PET segmentinin daha belirgin bir büyüme ivmesi yakaladığı görülmektedir.
3. Tonaj esaslı değerlendirmede damacananın görece ağırlığı yıllar içinde kademeli biçimde azalırken, diğer ambalajlı su türlerinin -başta PET olmak üzere- payını arttırdığı bir dönüşüm dikkat çekmektedir.
4. Sektör cirosu 2015'te yaklaşık 4,85 milyar TL seviyesinden 2024'te yaklaşık 53 milyar TL seviyesine yükselmiş; bu sıçrama, yalnızca hacim değişimleriyle değil aynı zamanda fiyatlama dinamikleri ve maliyet yapısındaki dönüşümlerle birlikte ele alınmalıdır.
5. 2019 ve 2020 yıllarında pazar hacminde belirgin bir küçülme gerçekleşmiş; 2020'de hem damacana hem PET kanallarındaki düşüşlerin eş zamanlı olması toplam hacimde daha keskin bir gerilemeye neden olmuştur.
6. 2021 yılında yeniden büyüme eğilimine girilmiş; 2022'de sınırlı bir geri çekilmenin ardından 2023'te artış ve 2024'te daha güçlü bir büyüme ile pazar yeniden yükseliş çizgisine yerleşmiştir.
7. TÜİK verilerine dayandırılan ihracat tonajı ve ihracat cirosu (ABD Doları) serileri, 2015-2024 döneminde yıllara göre değişmekle birlikte dönemsel gelir artışlarının gözlemlendiğini ortaya koymaktadır.
8. Kişi başı yıllık tüketimin PET ve cam ile damacana alt kırımlarında izlenmesi, tüketim yapısının daha ayrıntılı okunmasını sağlamaktadır; 2020'deki belirgin düşüş sonrasında sektörde 2021-2024 döneminde toparlanma eğilimi öne çıkmaktadır.
9. 2025 yılı için beklenen rakamlar, toplam pazarın yaklaşık 12,6 milyar litreye, sektör cirosunun ise yaklaşık 81 milyar TL'ye ulaşabileceğine işaret ederken; büyümenin daha büyük bölümünün PET kanalından geleceği öngörülmektedir.

10. Endüstriyel kapasite kullanım oranının yaklaşık %40 düzeyinde raporlanması, talep artışlarına karşı sektörün mevcut kurulu kapasiteyle üretimi artırma ve arzı sürdürme bakımından belirli bir esnekliğe sahip olduğunu düşündürmektedir.

3. ERZİNCAN İLİNDE AMBALAJLI SU ÜRETİM SEKTÖRÜ

Türkiye'deki ambalajlı su sektörüne ilişkin büyüme projeksiyonu bağlamında değerlendirildiğinde Erzincan ili; sanayi kirliliğinden uzak kalmış korunaklı akiferleri, zengin hidrojeolojik yapısı ve stratejik lojistik konumuyla yüksek yatırım potansiyeline sahip bir üretim merkezi adaydır. Sektörün toplam cirosunun gelecek 5 yılda 100 milyar TL'ler seviyesini aşacağı öngörüldüğünden (SUDER, 2025) Erzincan'daki yerel kaynakların endüstriyel ölçekte ekonomiye kazandırılması bölgesel kalkınma açısından kritik önem taşımaktadır.

3.1. Erzincan İlindeki Doğal Su Kaynakları

Erzincan'ın yüzey suları, Doğu Anadolu'nun ana drenaj sistemlerinden biri olan Fırat Havzası içinde şekillenir. İlin en belirleyici akarsuyu, Fırat'ın önemli kollarından biri olan Karasu olup, Erzincan Ovası ve çevresinde çok sayıda dere/çay tarafından beslenir. Karasu'ya Erzincan sınırları içinde katılan başlıca kollar arasında Kesrik, Kalecik, Mercan Çayı, Çardaklı Çayı, Işıkpınar Çayı, Kömür Çayı, Tanasur Çayı, Gedik Deresi, Kuruçay ve Miran Çayı sayılmaktadır.

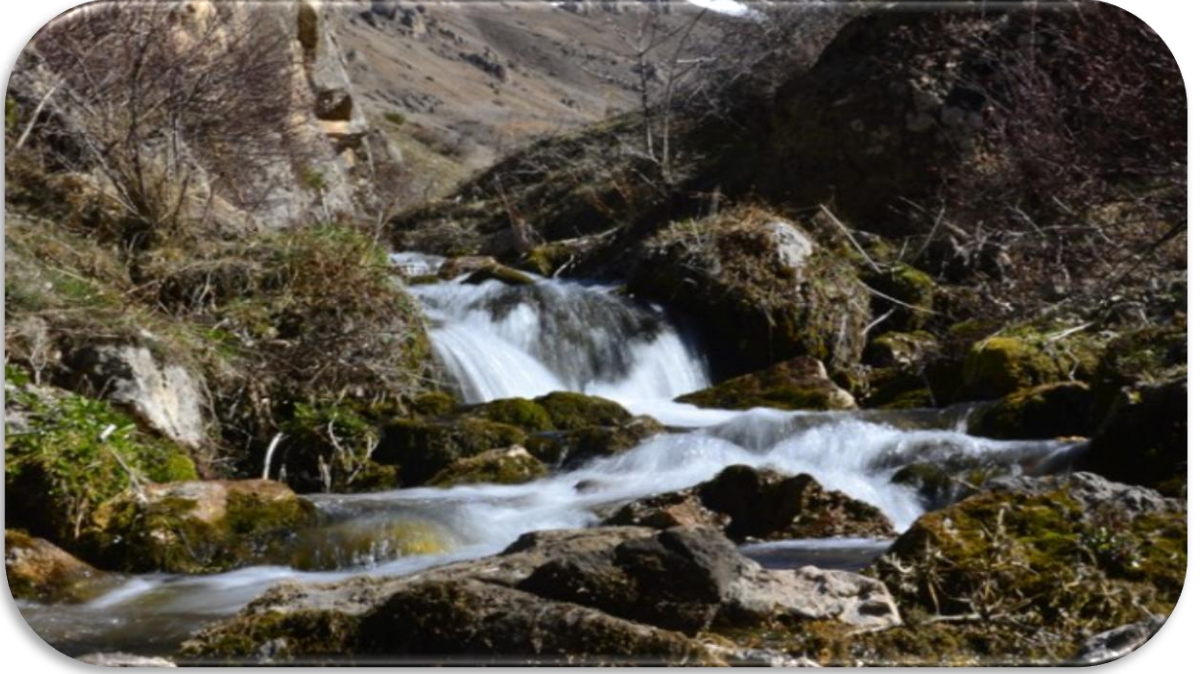
Yüzey suyu açısından dikkat çeken bir diğer unsur, Tuzla Çayı gibi yerel akarsu sistemlerinin sulama/enerji altyapılarıyla birlikte ilçe ölçeğinde su yönetimini doğrudan etkilemesidir. Örneğin Tercan Barajı'nın Tuzla Çayı üzerinde yer alması, Tercan ve çevresinde suyun hem tarımsal hem de stratejik bir kaynak olarak değerlendirilmesine imkân verir.

Göl varlığı açısından bakıldığında ise, Erzincan'da büyük doğal tatlı su gölleri sınırlı olmakla birlikte, dağlık/yayla sahalarında gölcükler ve bazı özel nitelikli göller bulunur. Bu göller arasında; Aygır Gölü, Yedigöller, Ardıçlı Göl, Otlukbeli Gölü ile Tercan ve Erzincan Baraj Gölleri öne çıkmaktadır. Özellikle Otlukbeli Gölü, oluşumu ve renk/kimyasal özellikleriyle yerel ölçekte hem ekolojik hem de turizm odaklı dikkat çeken bir tatlı su unsuru olarak dikkat çekmektedir.

Bununla birlikte, Erzincan, su gücünden enerji üretimi ve modern sulama tekniklerinde faydalanmak adına önemli baraj projelerine ev sahipliği yapmaktadır. İlde yer alan tatlı su baraj gölleri şu şekildedir:

- Tercan Baraj Gölü: Tuzla Çayı üzerinde kurulu olan baraj, hem enerji üretimi hem de geniş bir tarım alanının sulanması amacıyla kullanılmaktadır.
- Bağıştaş Baraj Gölü: Karasu üzerinde yer alan, bölgenin enerji projeksiyonunda kilit rol oynayan bir baraj gölüdür.
- Erzincan Barajı Gölü: Yerel ölçekli sulama ve taşkın koruma amacıyla kullanılan bir baraj gölüdür.

Erzincan ili, hidrojeolojik açıdan zengin bir potansiyele sahip olup, yerleşim yerlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyacı büyük oranda yüzeye kendiliğinden çıkan veya drenaj sistemleri ile toplanan doğal kaynak sularından karşılanmaktadır. İlin jeolojik yapısını oluşturan kireçtaşı formasyonları ve alüvyal yelpazeler, bu kaynakların hem debi sürekliliğini hem de mineral kalitesini olumlu yönde etkilemektedir (DSİ, 2025; MTA, 2025).

Aşağıdaki tabloda, Erzincan ilinde yer alan tüm kayıtlı doğal içme suyu kaynakları ile bu kaynaklara ilişkin kapasite ve lokasyon bilgileri sunulmaktadır.⁴

Tablo 1: Erzincan İli Doğal Kaynak Suyu Envanteri⁵

İlçe	Kaynak Adı	Kapasite (L/sn)	Açıklama ve Konum
Merkez	Akyazı-Çakırman	20	Şehrin kuzeydoğusunda merkeze 14 km mesafededir.
Merkez	Demirkent	20	Şehrin batısında merkeze 23 km mesafededir.
Merkez	Geçit	10	Şehrin kuzeyinde merkeze 13 km mesafededir.
Merkez	Beytahtı	528*	Şehrin güneyinde yer almaktadır.
Merkez	Bögert-19	425*	Şehrin güneyinde yer almaktadır.
Merkez	Işıkpınar	3	Şehrin kuzeyinde merkeze 8 km mesafededir.
Merkez	Kavakyolu	20	Şehrin batısında merkeze 13 km mesafededir.

⁴ Bu kaynaklar; başta DSİ ve Erzincan İl Özel İdaresi olmak üzere, ilçe kaymakamlıkları ve ilçe belediyeleri tarafından sağlanan verilerden hareketle tespit edilmiştir.

⁵ Doğal kaynak suları tablosu hazırlanırken ilde bulunan su kuyuları göz ardı edilmiştir. Önemle belirtmek gerekir ki, Erzincan'da özellikle Merkez ilçe ve Üzümlü ilçesi sınırları içinde çok sayıda kuyu bulunmakta ve bu kuyulardan tarımsal sulama alanında aktif bir şekilde yararlanılmaktadır.

Merkez	Kurutilek	3	Şehrin kuzeyinde merkeze 5 km mesafededir.
Merkez	Ulalar	20	Şehrin batısında merkeze 23 km mesafededir.
Merkez	Yalnızbağ	10	Şehrin kuzeybatısında merkeze 10 km mesafededir.
Merkez	Yaylabaşı	15	Şehrin güneyinde merkeze 27 km mesafededir.
Merkez	Çukurkuyu	20	Şehrin batısında merkeze 23 km mesafededir.
Merkez	Davarlı	2	Şehrin batısında merkeze 16 km mesafededir.
Merkez	Hürrem Palangası	3	Şehrin batısında merkeze 18 km mesafededir.
Merkez	Dereyurt	4	Şehrin kuzeybatısında merkeze 10 km mesafededir.
Merkez	Keklikkayası	7	Şehrin kuzeyinde merkeze 8 km mesafededir.
Merkez	Başpınar	5	Şehrin kuzeydoğusunda merkeze 8 km mesafededir.
Merkez	Üniversite	5	Şehrin batısında merkeze 11 km mesafededir.

Merkez	Mercan-4	-	-
Merkez	Tepecik-Sümüklü Göze	-	-
İliç	Bayram Gabanı	-	-
İliç	Ziyaret Gabanı	-	-
Kemah	Redenek	15	-
Kemaliye	Kadıgözü	50	-
Kemaliye	Çokmar	15	-
Kemaliye	Cirik	3	-
Otlukbeli	Denizaltı	-	-
Otlukbeli	Karagüney	-	-
Refahiye	Dumanlı Yaylası	40	Yerleşim yerinin batısında yer almaktadır.
Tercan	Karaçay	-	Yerleşim yerinin doğusunda yer almaktadır.
Tercan	Çavuşkomu	-	Yerleşim yerinin doğusunda yer almaktadır.
Tercan	Çakmaklı	-	Yerleşim yerinin doğusunda yer almaktadır.

Tercan	Çegilligöze	-	Yerleşim yerinin doğusunda yer almaktadır.
Tercan	Yastık	-	-
Üzümlü	Aksu	60	Yerleşim yerinin kuzeyinde yer almaktadır.
Üzümlü	Aksu 1	40	Yerleşim yerinin kuzeyinde yer almaktadır.
Üzümlü	Aksu 2	15	Yerleşim yerinin kuzeyinde yer almaktadır.
Üzümlü	Çermik	287*	Yerleşim yerinin kuzey doğusunda yer almaktadır.

* Bu veriler yıllık ortalama m³/sn olarak verilmiştir.

Tablodan hareketle Erzincan genelindeki kaynak dağılımı incelendiğinde, Üzümlü ilçesindeki Aksu kaynaklarının (toplam 115 L/sn), Kemaliye'deki Kadıgözü (50 L/sn) kaynağının ve Refahiye'deki Dumanlı (40 L/sn) kaynağının ilin en stratejik su rezervleri olduğu görülmektedir. Merkez ilçede ise kaynaklar genellikle şehrin batı ve kuzey yönlerinde yoğunlaşmış olup, mesafe bakımından 5 km ile 27 km arasında değişen uzaklıklardan temin edilmektedir.

3.2. Ambalajlı Su Sektörünün Erzincan'daki Mevcut Durumu

Erzincan'da ambalajlı kaynak suyu pazarı, yerel üretim kapasitesi sınırlı olmakla birlikte bölgesel ve ulusal markaların güçlü dağıtım ağları sayesinde oldukça rekabetçi bir yapı göstermektedir. İl ölçeğinde pazarda görülen temel eğilim; tüketicilerin “marka güveni”, “yaygın bulunurluk” ve “satış fiyatı” gibi belirleyicilere duyarlılığının yüksek olması; bu duyarlılığın da yerel üreticilerin raf ve dağıtım görünürlüğünü/gücünü baskılamasıdır. Türkiye genelindeki tüketim eğilimleri de Erzincan'daki tabloyu destekler niteliktedir. Bu çerçevede, ambalajlı su tüketiminin kişi başına 2026 yılından itibaren 150 litre seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Kanal kırılımı açısından bakıldığında ise; PET satışlarının arttığı, damacana kanalının pazar payının göreceli olarak azaldığı görülmektedir (SUDER, 2025).

Erzincan'da bilinen yerel şişeleme örneklerinden biri Erzincan Tatlısu Doğal Kaynak Suyu İşletmesidir. İşletme kendini; 2008 yılında Erzincan Merkez Tatlısu Köyü'nde kurulan, 4 dönümlük arazi üzerinde faaliyet gösteren bir kaynak suyu işletmesi olarak tanımlamakta ve üretimin modern/hijyenik standartlarda yapıldığını belirtmektedir. Aynı kaynağa göre tesis, özellikle damacana kanalına dönük bir kapasite tarif etmekte ve saatte ortalama 1.000 adet damacana dolumu yapabildiğini ifade etmektedir.

Bu görünüm, Erzincan'daki yerel üretimin pazarın tamamına yayılan bir "marka hâkimiyeti" kurmaktan ziyade, daha çok yakın çevreye (şehir merkezi ve yakın ilçeler), ev/işyeri damacana dağıtımı ve sınırlı dağıtım hatlarına odaklanan bir modelle ilerlediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda önemli olan nokta; damacana dağıtımının PET'e kıyasla "yerel bayi/abone ağı" ile yönetilmeye daha elverişli olmasıdır.

Erzincan'ın ambalajlı kaynak suyu pazarındaki mevcut durum; Tunceli, Giresun ve Erzurum menşeli bölgesel markaların yanı sıra Bursa, Sakarya ve Bolu menşeli (güçlü dağıtım ve pazarlama kapasitesine sahip) ulusal ölçekli markaların hâkim olduğu bir tabloyu ortaya koymaktadır.

Bu markaların Erzincan pazarında hâkim olmasının temel nedenleri;

- Yaygın dağıtım ağı,
- Yüksek hacim nedeniyle birim maliyet avantajı ve kampanya gücü,
- Marka güveni,
- Zincir marketlerde raf/alan yönetimi olarak özetlenebilir.

Bu çerçevede ifade etmek gerekirse, Erzincan'daki yerel üreticiler (ör. Tatlısu) açısından rekabet baskısı iki yönlü olarak gerçekleşmektedir:

- Bölgesel markalarla rekabet: Coğrafi yakınlık nedeniyle Erzurum/Tunceli/Giresun gibi illerden gelen bölgesel markalar, Erzincan'a daha yönetilebilir lojistik hatlarla

ulaşabilmekte; bu da “bölgesel marka” segmentinde fiyat rekabetini sertleştirebilmektedir.

- Ulusal markalarla rekabet: Damla-Hayat-Erikli gibi markalar; reklam, bayi teşvikleri, raf anlaşmaları ve kampanya kurguları ile “talep oluşturma” kapasitesi yüksek markalardır. Bu durum, yerel üreticinin pazarlama bütçesi sınırlılığı nedeniyle marka bilinirliği oluşturmamasını ve modern kanalda görünürlük kazanmasını belirli yönleriyle zorlaştırır.

Erzincan’daki ambalajlı su sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin (mineralli su şişeleme alanında faaliyet gösteren Kızılay ve Böğert markaları da dâhil) ortak sorun alanları, Türkiye’de ambalajlı su sektörünün genel sorun alanlarıyla büyük ölçüde örtüşmektedir.

Şöyle ki;

(1) Girdi Maliyetlerinin Yüksekliği (Ambalaj-Enerji-İşçilik): Ambalajlı su üretiminde birim maliyet üzerinde belirleyici kalemler; PET hammadde (şişe/preform), kapak, etiket, kolileme ve enerji maliyetleridir. PET ve plastik hammaddeler küresel emtia fiyatlarına duyarlı olup fiyat takibi piyasada düzenli olarak yapılmaktadır. Bu yapı; küçük/orta ölçekli üreticilerin maliyet şoklarına karşı kırılganlığını arttırmaktadır.

(2) Lojistik Maliyetleri ve Mesafe Etkisi: Erzincan’ın coğrafi konumu; bazı bölgesel markalar için erişilebilir olsa da, özellikle damacana dağıtımı (ağır hacim, depozito/geri dönüş, ters lojistik) açısından maliyetleri yükseltebilmektedir. Tatlısu’nun damacana odaklı kapasite vurgusu, yerelde bu kanalın önemli olduğuna işaret ederken, aynı zamanda işletme maliyetinin büyük bölümünün dağıtım organizasyonundan etkilendiğini de göstermektedir.

C) Pazar Rekabeti ve Fiyat Baskısı: Ulusal markaların kampanya ve raf gücü ile bölgesel markaların “yakın tedarik” avantajı; Erzincan’daki yerel markaları fiyat kırma baskısı altında bırakabilmekte, bu da kârlılığı düşürerek kalite/pazarlama yatırımlarını sınırlandırabilmektedir.

D) Kanal Dönüşümü (Damacananadan PET’e Yönelim): Türkiye genelinde PET satış kanalının büyümesi ve damacananın göreceli olarak gerilemesi yönündeki sektör okumaları, Erzincan ili için de modern kanalın ağırlık kazanmasıyla benzer bir dönüşüme sebep olabilir.

Damacana odaklı yerel üreticiler için bu eğilim, ürün portföyü ve kanal stratejisi açısından uyum ihtiyacına işaret etmektedir.

Mevcut rekabet yoğunluğuna rağmen Erzincan’da yerel üretim ve markalaşma için önemli fırsat alanları da bulunmaktadır. Söz konusu fırsat alanları, aşağı maddeler hâlinde belirtilmiştir:

- 1. Yerel Kaynak Vurgusu ve İzlenebilirlik:** Kaynak-tesis-dağıtım hattının şeffaf anlatımı (analiz raporları, kalite sertifikaları vb.) tüketici güvenini arttırabilir.
- 2. Kurumsal Müşteriler ve Toplu Tüketim:** Kamu kurumları, yurtlar, hastaneler ve büyük işletmelerle süreklilik içeren tedarik anlaşmaları, fiyat dalgalanmalarını dengeleyebilir.
- 3. Ürün Karması:** Damacana yanında seçili PET/cam ürünlerle raf görünürlüğü hedeflenebilir; kişi başı tüketim artışı bu açıdan olumlu bir zemin sunar.
- 4. Lojistik Optimizasyonu:** İl içi mikro-depo/bayi yapılanması, rota optimizasyonu ve ters lojistik süreç iyileştirmeleri dağıtım maliyetlerini azaltabilir.

4. SEKTÖRDEKİ YATIRIMCILAR İÇİN UYGULAMA REHBERİ

Erzincan’da ambalajlı kaynak suyu yatırımı; kaynağın bulunmasından çok, kaynağın sürdürülebilirliğini (debi/koruma), mevzuat uyumunu (etiket–analiz–denetim), maliyet yapısını (ambalaj–enerji–lojistik) ve pazar erişimini (raf/kurumsal kanal/bayi ağı) birlikte yönetme kapasitesine bağlıdır. İl içi pazarda yerel üretim örneği olarak Erzincan’da “Tatlısu” isimli bir su şişeleme tesisi bulunması, yatırımın “tamamen sıfırdan ekosistem kurmak” yerine belirli bir yerel üretim tecrübesi üzerine inşa edilebileceğini ortaya koymaktadır. Ancak fiili pazarda Erzurum, Tunceli ve Giresun menşeli bölgesel markalar ile güçlü dağıtım ağına sahip ulusal ölçekli markaların görünür hâkimiyeti; giriş stratejisinin “fiyat kırma”dan ziyade “kalite standardı–süreklilik–doğru kanal seçimi” üzerinden tasarlanmasını zorunlu kılar.

4.1. Yatırımı İlgilendiren SWOT (GZFT) Analizi

Erzincan özelinde ambalajlı su yatırımı; ilin havza içinde yer almasından ve dağlık topoğrafyasının farklı kotlarda kaynak oluşumunu desteklemesinden güçlü bir doğal potansiyele dayanmaktadır. Bununla birlikte, ürünün lojistik maliyetlere duyarlılığı, hammadde/enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar ve pazardaki güçlü markaların oluşturduğu kanal bariyerleri yatırımın dikkatle yönetilmesini gerektirir. Aşağıdaki SWOT (GZFT) analizi; Erzincan'ın kaynak ve konum avantajlarını, yatırımın operasyonel ve pazara giriş dinamikleriyle birlikte değerlendirerek güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri bütüncül bir şekilde ortaya koymaktadır.

A- Güçlü Yönler

- Erzincan'ın içinde bulunduğu havzanın ve sahip olduğu dağlık topoğrafyanın doğal kaynak suları anlamında zengin bir altyapı sunması,
- Farklı kotlarda kaynak oluşumu ihtimalinin, doğru kaptaj ve koruma planlamasıyla üretim güvenliğine katkı sağlayabilmesi,
- Düzenli analiz, izlenebilirlik ve tesis hijyeni gibi kalite gerekliliklerinin doğru kurgu ile hızlıca karşılanabilmesi,
- İlin doğu–batı geçiş güzergâhlarına bağlanabilen dağıtım hatları sayesinde bölgesel pazarlara erişimde avantaj sağlaması,
- Kamu, eğitim/sağlık ve işyerleri gibi düzenli tüketim noktalarına yakınlığın başlangıç hacmini desteklemesi,
- Bölgesel ölçekte “yerel kaynak” algısının, marka güveni ve tercih edilebilirlik açısından iletişim avantajı oluşturması.

B- Zayıf Yönler

- Ambalajlı suyun düşük birim değerli bir ürün olması nedeniyle lojistik maliyetlerine yüksek derecede hassas olması,

- Mesafe arttıkça birim taşıma maliyetinin yükselmesi nedeniyle fiyat rekabetinin kırılmaşması,
- PET/ambalaj ve enerji maliyetlerindeki ani artışların kârlılığı hızlı biçimde baskılamasının söz konusu olması,
- Ulusal ve güçlü bölgesel markaların raf/kurumsal kanal anlaşmaları nedeniyle pazara giriş maliyetini yükseltmesi,
- Raf payı, iskonto, teşhir ve kampanya bütçesi gibi kanal maliyetlerinin yeni yatırımcı üzerinde baskı oluşturması,
- Birim maliyetleri düşürmek için belirli bir üretim ve satış ölçeğine ulaşma gerekliliğinin başlangıç aşamasında finansal baskı meydana getirmesi.

C- Fırsatlar

- Sektöre yapılacak yatırımlar bağlamında Damacana–PET çift ürün stratejisiyle hem süreklilik (damacana) hem hacim/görünürlük (PET) elde edilebilmesi,
- Kamu, eğitim/sağlık ve hizmet sektörü gibi kurumsal alıcılar üzerinden daha öngörülebilir ve düzenli satış hacmi oluşturulabilmesi,
- Yakın iller ve bölgesel dağıtım halkasında “taze tedarik ve hızlı servis” avantajının rekabette kullanılabilmesi,
- Depozito/geri kazanım uyumunun mevzuat avantajına ek olarak maliyet yönetiminde rekabet üstünlüğüne çevrilebilmesi,
- Dijital sipariş, abonelik ve rota optimizasyonu gibi uygulamalarla dağıtım verimliliğinin arttırılabilmesi,
- “Yerel kaynak, güven ve izlenebilirlik” vurgusuyla yakın pazarlarda bölgesel marka konumlandırmasının güçlendirilebilmesi.

D- Tehditler

- Kaynak debisinde mevsimsel dalgalanmalar ve uzun dönemli iklim etkilerinin arz güvenliği riski doğurması,

- Etiket/iddia hatası veya kalite uygunsuzluğu gibi durumların geri çağırma ve itibar kaybı maliyetini hızla yükseltmesi,
- İzin-denetim-etiket süreçlerindeki regülasyon yükünün süreklilik gerektirmesi ve “gizli maliyet” alanı oluşturması,
- Ulusal/bölgesel oyuncuların fiyat kampanyaları ve agresif rekabetinin yeni markanın marjlarını zorlaması,
- Hammadde (PET) ve enerji fiyatlarında oynaklığın devam etmesinin maliyet öngörüsünü zorlaştırması,
- Raf ve kurumsal kanallarda ödeme vadeleri ve tahsilat risklerinin nakit akışını baskılayabilmesi.

4.2. Orta Ölçekli Yatırımlara İlişkin Ön Fizibilite Değerlendirmesi

Raporun bu bölümünde, Erzincan ilinde yukarıda belirlenen senaryo kapsamında Erzincan ilinde yapılabilecek ambalajlı su üretim tesisi yatırımına ilişkin olarak bir ön fizibilite değerlendirme yapılmıştır. Söz konusu değerlendirme çerçevesinde, somut yatırımı ilgilendiren veriler ve tespitler; sabit yatırım harcamaları, teşvik mekanizmalarının yatırım ve işletme üzerindeki etkileri, üretim-satış modeli, temel işletme giderleri ve muhafazakâr kârlılık varsayımları esas alınarak ortaya koyulmuştur.

Öte yandan değerlendirme; yatırımın nakit çıkışı, gelir ve gider yapısı, kârlılık göstergeleri, duyarlılık analizleri ve geri dönüş süresi gibi ölçütler üzerinden yapılandırılmış olup, yatırım kararının uygulanabilirliğini ve finansal sürdürülebilirliğini açık ve karşılaştırılabilir biçimde ortaya koymayı amaçlamıştır.

(1) Erzincan'da OSB dışında kurulacak tesis için toplam sabit yatırım tutarı (CAPEX - sabit yatırım harcaması) 530 milyon TL'dir. Bu bütçe; arsa 30 milyon TL, bina/inşaat 160 milyon TL, makine-ekipman 300 milyon TL (100 milyon TL ithal, 200 milyon TL yerli) ve diğer kurulum giderleri 40 milyon TL olacak şekilde, 80 milyon litre/yıl kapasiteli üretim altyapısını kapsamaktadır. Bu ölçek, tek tesisle bölgesel pazara sürekli ürün verebilen orta ölçekli bir üretim tesisi yatırımını ifade etmektedir.

(2) Teşvik paketinde yatırımın ilk nakit ihtiyacını en net azaltan kalemler KDV muafiyeti (60 milyon TL) ve gümrük vergisi muafiyeti (2 milyon TL) olarak alınmıştır. Bu iki destek kalemi sonrasında, yatırımcı tarafından temin edilmesi/harcanması gereken net sabit yatırım ihtiyacı, 530 milyon TL seviyesinden 468 milyon TL seviyesine inmektedir.

(3) Yatırım kapsamında yararlanılabilecek bir diğer destek paketi olan “faiz/kâr payı desteği (somut senaryoda 106 milyon TL), sabit yatırım tutarını doğrudan düşürmez; sadece kredi kullanımı hâlinde finansman maliyetini azaltarak işletme dönemindeki nakit çıkışını azaltır. Vergi indirimi/yatırıma katkı (somut senaryoda 197 milyon TL, yatırıma katkı oranı %50) ise yatırım harcamasını azaltmaz; ancak işletme kârı oluştuğunda ödenecek vergiyi düşürerek net kârı ve serbest nakit akışını güçlendirir. Bu nedenle KDV ve gümrük muafiyeti başta, vergi ve finansman destekleri ise işletme döneminde daha belirgin etki üretir.

(4) Erzincan ilindeki potansiyel yatırımlar için oluşturulan üretim ve satış modeli; toplam üretimin %60'ının PET grubu (48 milyon L/yıl) ve %40'ünün damacana (32 milyon L/yıl) olarak satılmasına dayanır. PET grubu fabrika teslim satılır; bu nedenle PET tarafında dağıtım yükü işletmeye eklenmez. Somut yatırım senaryosuna göre; damacanada bayi sistemi kurulacak; toplam üretimin %20'si (16 milyon L/yıl) ise Erzincan il merkezinde fabrikanın kendi dağıtımı ile son kullanıcıya ulaştırılacaktır. Bu yatırım kurgusu, damacanada pazarda daha güçlü bir şekilde tutunmaya vesile olur; öte yandan son km maliyetini işletmeye ekler.

(5) Somut yatırım senaryosuna göre, Erzincan iline yapılacak ambalajlı su üretim tesisinde toplam 20 kişi ile işletilecektir: 10 mavi yaka asgari ücret, 6 beyaz yaka asgari ücretin 3 katı, 4 sarı-gri yaka asgari ücretin 2 katı ücret alacaktır. Bu kadro için yıllık işveren maliyeti yaklaşık 17,66 milyon TL kabul edilmiş; SGK işveren primi desteğinin toplam 4,181,683 TL (8 yıl) olması nedeniyle yıllık ortalama etkisi yaklaşık 0,523 milyon TL düşülerek net personel yükü yaklaşık 17,14 milyon TL/yıl olarak ele alınmıştır. Bu tutara; servis-yemek, prim, fazla mesai gibi ekler de ilave edildiğinde söz konusu işletme giderinin 18,14 milyon TL/yıl olacağı öngörülmüştür.

(6) Personel dışında bakım/onarım, laboratuvar sarfı, güvenlik, sigorta, yönetim ve benzeri genel giderler için ise 15 milyon TL/yıl sabit işletme gideri öngörülmüştür. Bu gider seviyesinin korunması, yatırım operasyonunun mali disiplini sağlayacaktır.

(7) Erzincan il merkezinde fabrika dağıtımı yapılacak damacana hacmi 16 milyon litre/yıl olduğu için, son km operasyonu için 0,45 TL/litre ek dağıtım gideri varsayılmış ve yıllık ek dağıtım gideri 7,2 milyon TL/yıl hesaplanmıştır. Bu maliyet, rota optimizasyonu, teslimat yoğunluğu, araç doluluk oranı ve iade yönetimi ile aşağı çekilebilen bir kalemdir; bu nedenle sahada hedef birim dağıtım maliyeti belirlenmesi, yatırım performansı açısından kritik bir yönetim metriğidir.

(9) Somut yatırım senaryosunda PET için 5 TL/litre ve damacana için 3,2 TL/litre net satış fiyatı esas alınmıştır. Bu kabullerle yıllık ciro 342,4 milyon TL oluşur (PET 240 milyon TL + damacana 102,4 milyon TL). Bu ciro seviyesi, tam kapasitede hedeflenen gelir ölçeğini gösterir; fiyatların ve satış koşullarının değişmesi kârlılığı doğrudan etkiler.

(10) Somut yatırım senaryosunda değişken maliyet kabulleri PET için 3,4 TL/litre, damacana için 1,7 TL/L olup, Erzincan merkez damacana dağıtımı için hesaplanan 7,2 milyon TL ek gider de değişken yük olarak ele alınmıştır. Bu kabullerle yıllık faaliyet kârı öncesi nakit kârlılık (EBITDA - faiz, vergi, amortisman öncesi kâr) yaklaşık 84,5 milyon TL/yıl seviyesine gelmektedir. Doğrusal amortisman yaklaşımıyla yıllık amortisman yaklaşık 46 milyon TL/yıl alınırsa, amortisman sonrası faaliyet kârı (EBIT - faiz ve vergi öncesi kâr) yaklaşık 38,5 milyon TL/yıl olur; %25 vergi varsayımıyla net kâr yaklaşık 28,6 milyon TL/yıl seviyesindedir. Vergi indirimi/yatırıma katkı mekanizması fiilen kullanıldıkça net kârın daha yukarı taşınması mümkündür.

(11) Somut yatırım senaryosunda, KDV ve gümrük muafiyeti sonrası net sabit yatırım ihtiyacı 468 milyon TL olarak kabul edildiğinde, yıllık basit nakit oluşturma (net kâr + amortisman) yaklaşık 74,6 milyon TL/yıl olur ve basit geri dönüş süresi yaklaşık 6,2 yıl hesaplanır. Vergi indirimi etkisinin güçlü kullanılması hâlinde yıllık nakit yaratma artacağından geri dönüş süresinin yaklaşık 5,5 yıl bandına yaklaşması beklenir. Duyarlılık açısından litre başına ortalama katkı marjında 0,10 TL/L değişim, yıllık nakit kârlılığı yaklaşık 8 milyon TL değiştirir; Erzincan merkez dağıtım maliyetinde 0,10 TL/L değişim ise yıllık yaklaşık 1,6 milyon TL etkiler.

Yukarıda maddeler hâlinde ortaya koyulan senaryo ve veriler doğrultusunda değerlendirildiğinde, Bu rapora konu olan senaryo bağlamındaki yatırım, fizibil bir yatırımdır. Bununla birlikte, yatırımın başarıya ulaşmasının iki temel şartı; PET tarafında

marjı koruyacak fiyatlama ve ambalaj maliyeti yönetimi ile Erzincan merkez dağıtım operasyonunun verimlilik odaklı yönetilmesidir.

4.3. Yatırımcıların Tabi Olacağı Mevzuat Düzenlemeleri

Erzincan’da ambalajlı su (kaynak suyu veya doğal mineralli su) tesisi kuracak bir yatırımcının uyması gereken temel hukuki çerçeve aşağıda detaylandırılmıştır.

A) Kanunlar

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu: Ambalajlı suyu “gıda” güvenilirliği kapsamında ele alarak üretim/işleme/dağıtım, hijyen, izlenebilirlik ve resmî kontrollerin genel çerçevesini belirler (www.mevzuat.gov.tr).

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu: Ambalajlı su işletmelerinin belediye sınırları içindeki faaliyetleriyle ilişkili olabilecek yerel vergi/harç uygulamaları üzerinden sektör için bir mali-idari zemin oluşturur (www.mevzuat.gov.tr).

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu: Kaynakların bulunduğu illerde ruhsat/izin süreçleri ve yerel idari uygulamalar açısından sektörün kamu-idare etkileşimini dolaylı biçimde etkileyen düzenlemelerden birisidir (www.mevzuat.gov.tr).

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun: Ambalajlı su üretiminde kritik olan yeraltı suyu kaynaklarının araştırılması, kullanımı, korunması ve tesciline ilişkin temel hükümlere dayanak oluşturur (www.mevzuat.gov.tr).

4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun: Kaynak ve yeraltı sularına ilişkin bazı bedel/tahsil düzenlemeleri gibi mali-idari hükümler üzerinden sektörün kamu maliyesi boyutunu ilgilendirir (www.mevzuat.gov.tr).

5686 sayılı Jeotermal Kaynakları ve Doğal Mineralli Sular Kanunu: Doğal mineralli su kaynaklarının mülkiyet statüsü, ruhsatlandırma ve işletme esaslarını düzenleyerek ambalajlı su sektörünün (özellikle doğal mineralli su tarafının) kaynak yönetimi temelini doğrudan belirler (www.mevzuat.gov.tr).

2872 sayılı Çevre Kanunu: Ambalaj, atık yönetimi ve çevresel yükümlülükler (ör. geri kazanım/katılım payı uygulamaları gibi) üzerinden ambalajlı su sektörünün çevre uyumu ve yaptırım çerçevesini kurar (www.mevzuat.gov.tr).

B) Yönetmelikler

Jeotermal Kaynakları ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği: 5686 sayılı Kanun kapsamındaki ruhsat, arama/işletme ve idari süreçlerin uygulama detaylarını belirleyerek doğal mineralli su kaynaklarının işletilmesine ilişkin pratik işleyişi ortaya koyar (www.mevzuat.gov.tr).

Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik: Doğal mineralli suların nitelik kriterleri, izin/denetim ve etiketleme gibi piyasaya arz koşullarını düzenleyerek ürün standardizasyonunu sağlar (www.mevzuat.gov.tr).

İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik: Kaynak/içme sularının çıkarılması, ambalajlanması, etiketlenmesi, satışı ve denetlenmesine ilişkin teknik-hijyenik ve kalite standartlarını belirleyerek sektörün temel “ürün uygunluğu” rejimini oluşturur (www.mevzuat.gov.tr).

Sağlık Bakanlığınca Yapılacak Piyasa Gözetimi ve Denetiminin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik: Ambalajlı su gibi Bakanlığın görev alanına giren ürünlerde piyasa gözetimi/denetimi süreçlerini ve üretici-dağıtıcı yükümlülüklerini düzenleyerek arz sonrası uygunluk kontrolünü sistemleştirir (www.mevzuat.gov.tr).

Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliği: Şişe/kapak gibi ambalaj bileşenlerinin gıdaya temas güvenliği ve geçiş limitleri gibi kuralları üzerinden ambalajlı su ambalajının uygunluğunu doğrudan etkiler (www.mevzuat.gov.tr).

Ambalaj Atıkları Yönetmeliği: Ambalajların piyasaya sürülmesi sonrası toplama, geri kazanım ve sorumluluk yükümlülükleri üzerinden ambalajlı su sektörünün genişletilmiş üretici sorumluluğu (EPR) boyutunu düzenler (www.mevzuat.gov.tr).

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik: Ambalajlı su ambalajlarının (plastik/cam vb.) piyasaya arzı nedeniyle doğabilecek GEKAP beyan/ödeme yükümlülüklerinin usul ve

esaslarını belirleyerek sektörün çevresel mali yükümlülük boyutunu tanımlar (www.mevzuat.gov.tr).

C) Tebliğler

Ambalajlı Su Satış Yerleri ile Ambalajlı Su Nakil Araçlarının Tabi Olacağı Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ: Üretim sonrası depolama, satış noktaları ve nakil araçlarının nitelikleri ile izin/çalışma/denetim esaslarını düzenleyerek dağıtım zinciri hijyeni ve güvenliğini standardize eder (www.mevzuat.gov.tr).

4.4. Muhtemel Hedef Pazar Değerlendirmesi

Erzincan’da kurulacak ambalajlı kaynak suyu üretim tesisinin pazarda başarılı olabilmesi; ürünlerin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeylerde, rekabet ve lojistik gerçekler dikkate alınarak kademeli biçimde ölçeklenmesine ve pazarlanmasına bağlıdır. Sektörde rekabetin yüksek olması ve ambalajlı su ürünlerinde dağıtım maliyetlerinin belirleyici rolü; kısa vadede yerel-bölgesel satışla güven ve hacim oluşturmayı, orta vadede ulusal raf/kurumsal kanallara kontrollü girişi, uzun vadede ise premium (cam) ve seçilmiş ihracat pazarlarında niş fakat yüksek marjlı büyümeyi gerekli kılmaktadır.

A- HEDEF YEREL PAZAR

Pazara sunulacak ürünler: 0,5 L PET + 1-1,5 L PET (ana omurga), 5 L/10 L PET (fiyat duyarlı hane/toplu tüketim), 19 L damacana (servis ağı kurularsa), sınırlı cam (seçili HORECA⁶).

Pazarda avantaj sağlayacak özellikler/yönler: “Temiz havza/dağ kaynağı” menşei ile güven algısı; il içi kısa mesafede düşük dağıtım maliyeti; yerelde bulunurluk ve servis kalitesiyle hızlı sadakat.

Pazarda tutunma stratejisi: Merkezde hızlı raf bulunurluğu ve kamu/kurumsal noktalara düzenli teslimat; damacana rota-disiplin (zamanında teslimat); yerelde fiyat kırma yerine “menşe + kalite + süreklilik” iletişimi.

---

⁶ Horeca (ayrıca HoReCa, HORECA), yemek servisi endüstrisinin kısaltmasıdır. Bu terim; Otel/Restoran/Kafe kelimelerinin hece anlamında kısaltmasının birleşimini ifade eder.

Pazar bağlamında öne çıkan yerleşim yerleri: Erzincan Merkez, Üzümlü, Kemaliye, Refahiye, Tercan, Çayırılı, İliç, Kemah, Otlukbeli.

B-HEDEF BÖLGESEL PAZAR

Pazara sunulacak ürünler: 1-1,5 L PET (raf/hane), 0,5 L PET (HORECA/kurumsal/yol üstü), 5-10 L PET (bayi-toptancı hacmi), cam ürün (yalnız seçili noktalarda).

Pazarda avantaj sağlayacak özellikler/yönler: Komşu illere düzenli sevkiyatla “taze stok ve istikrarlı bulunurluk”; bölgesel bayi ve toptancı ile ölçeklenebilir dağıtım; menşe hikâyesinin yakın coğrafyada daha hızlı kabul görmesi.

Pazarda tutunma stratejisi: Omurga “bölgesel toptancı/bayi”; buna HORECA ve diğer kurumsal firmalar eklenir. Bölgeselde amaç, ulusala çıkmadan önce palet/koli standardı, tahsilat disiplini ve sevkiyat ritmi kurmaktır.

Pazar bağlamında öne çıkan iller: Erzurum, Sivas, Tunceli, Bingöl, Elazığ, Malatya, Gümüşhane, Bayburt, Giresun.

C- HEDEF ULUSAL PAZAR

Pazara sunulacak ürünler: 0,5 L PET (kurumsal firmalar ve HORECA), 1-1,5 L PET (modern perakende/hane), cam/premium (seçkin raf ve HORECA), e-ticaret için koli/paket formatları.

Pazarda avantaj sağlayacak özellikler/yönler: Ulusal rekabette sürdürülebilir fark; “Erzincan menşei, kalite güvencesi ve servis sürekliliği”; premium ve cam ürünler ile marjı yükselten niş alan açma imkânı.

Pazarda tutunma stratejisi: Önce B2B (kurumsal) ile ulusal ölçekte hacim; ardından pilot modern perakende (sınırlı il); e-ticaret tamamlayıcı. Kontrolsüz raf yayılımıyla sürdürülebilir kârlılığın aşınmasından kaçınma.

Pazar bağlamında öne çıkan iller: İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya (nüfus ve tüketim yoğunluğu yüksek ana çekim merkezleri).

D- HEDEF ULUSLARARASI PAZAR

Pazara sunulacak ürünler: Cam/premium (ana ihracat ürünü), seçili pazarlarda 0,33-0,5 L PET (HORECA), hedef ülkeye uygun etiket/ambalaj varyantı.

Pazarda avantaj sağlayacak özellikler/yönler: Su ürünlerinde taşıma maliyeti nedeniyle ihracatta rasyonel alan “premium değer”; menşe hikâyesi (dağ kaynağı) ve kalite dokümantasyonu ile seçkin raf/HORECA’ya uygunluk.

Pazarda tutunma stratejisi: İthalatçı/distribütörle pilot sevkiyat → tekrar sipariş → kademeli büyüme; cam/premium ile niş marj hedefine odaklanma.

Pazar bağlamında öne çıkan ülkeler: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Almanya, Birleşik Krallık, Katar, Belçika, Birleşik Arap Emirlikleri, Hollanda, Irak, Azerbaycan, Fransa. (Bu ülkeler; (i) coğrafi yakınlık, (ii) büyük dış ticaret hacmi, (iii) Türk vatandaşlarının nüfus yoğunluğu, (iv) Dünyadaki önemli ambalajlı su ithalatçıları gibi 4 farklı kriter üzerinden yapılan değerlendirmeler neticesinde belirlenmiştir.)

4.5. Sektöre Yapılacak Yatırımlar Bağlamında Yatırım Teşvik Sistemi

Ambalajlı kaynak suyu üretimine yönelik yatırımlar, Erzincan ili için 2026 yılı Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı kapsamında öncelikli yatırım konuları arasında yer almaktadır. Bu çerçevede yatırımcılar, yatırımın finansman yapısına ve tercih ettikleri destek kurgusuna bağlı olarak “faiz/kâr payı desteği” ve “makine desteği” olmak üzere iki farklı temel destek mekanizmasından yararlanabilmektedir: Her iki destek paketi de; yatırımın sabit yatırım kalemlerine, istihdama ve ithalat kaynaklı maliyetlere yönelik çeşitli teşvik unsurlarını birlikte içeren, yatırımın toplam maliyet yükünü azaltmayı amaçlayan bütünlük bir destek yaklaşımına sahiptir.

Raporun bu bölümünde, Erzincan’da kurulması öngörülen **yıllık 80 milyon litre şişeleme kapasiteli** ve **20 çalışanlı** bir ambalajlı kaynak suyu üretim tesisi senaryosu esas alınarak, söz konusu iki destek seçeneği kapsamında yatırımcının yararlanabileceği **somut destek unsurları** ve bunların parasal karşılıkları sade ve karşılaştırılabilir biçimde sunulmaktadır. Senaryo kapsamında, **toplam sabit yatırım tutarı 530.000.000 TL** olarak öngörülmüş; üretim hattına ilişkin **toplam makine maliyeti ise 300.000.000 TL (200.000.000 TL’lik yerli makine, 100.000.000 TL ithal makine olacak şekilde)** düzeyinde değerlendirilmiştir.

Yatırımın finansmanında kullanılabilir azami banka kredisi tutarı her iki destek mekanizması bakımından da azami tutar olan **371.000.000 TL (120 ay ve %45 faiz oranı)** olarak baz alınmıştır.

1) Faiz/Kâr Payı Desteği Seçeneği

Faiz/kâr payı desteği seçeneği; yatırımcının finansman maliyetini azaltmayı hedefleyen **faiz/kâr payı desteğini**, vergi ve prim avantajları ile ithalata konu kalemlerde muafiyetleri birlikte içeren bir paket yapısı sunmaktadır. Bu destek bileşeni, özellikle yatırımın kredi kullanımına dayalı finansmanında, borçlanma maliyetinin azaltılması bakımından öne çıkmaktadır.

Bu seçenek kapsamında yatırımcıya sağlanabilecek başlıca destek kalemleri ve parasal büyüklükleri aşağıdaki gibidir:

- **İşveren Primi (SGK) Desteği:** 4.181.683,20 TL (8 yıl, %50 işveren hissesi)
- **Vergi İndirimi/Yatırıma Katkı:** 197.000.000 TL (YKO: %50)
- **Faiz/Kâr Payı Desteği:** 106.000.000 TL (%18, Yatırımın %20'ini geçemez).
- **KDV Muafiyeti:** 60.000.000 TL
- **Gümrük Vergisi Muafiyeti:** 2.000.000 TL

Bu kalemler bir arada değerlendirildiğinde, faiz/kâr payı desteği paketinin yatırımcıya sağladığı toplam parasal destek tutarı 369.181.683,20 TL'ye ulaşmaktadır. Başka bir ifadeyle bu seçenek, yatırımın sabit gider yükünü azaltırken aynı zamanda krediye dayalı finansman tercihini güçlendiren bir yapı oluşturmaktadır.

2) Makine Desteği Seçeneği

Makine desteği seçeneği ise yatırımın özellikle teknoloji ve ekipman boyutunu desteklemeyi amaçlayan, **makine alımına doğrudan katkı** sağlayan bir kurguyu esas almaktadır. Bu mekanizmada faiz/kâr payı desteği yerine makine desteği bileşeni devreye girmekte; bunun yanı sıra vergi indirimi, prim desteği ve KDV/gümrük muafiyetleri gibi ortak teşvikler de korunmaktadır. Bu yönüyle seçenek, özellikle üretim hattı yatırımı ve başlangıç ekipman yükünün azaltılması bakımından yatırımcı için farklı bir avantaj seti sunmaktadır.

Bu seçenek kapsamında öngörülen destek kalemleri ve parasal büyüklükleri şu şekildedir:

- **İşveren Primi (SGK) Desteği:** 4.181.683,20 TL (8 yıl, %50 işveren hissesi)
- **Vergi İndirimi/Yatırıma Katkı:** 212.500.000 TL (YKO: %50)
- **Makine Desteği:** 75.000.000 TL (%18, Yatırımın %20'ini geçemez.)
- **KDV Muafiyeti:** 60.000.000 TL
- **Gümrük Vergisi Muafiyeti:** 2.000.000 TL

Bu kalemlerin toplamı dikkate alındığında, makine desteği seçeneği kapsamında yatırımcıya sağlanabilecek **toplam parasal destek tutarı 353.681.683,20 TL** olarak hesaplanmaktadır. Görüldüğü üzere bu paket, doğrudan makine yatırımını destekleyerek ilk yatırım dönemindeki ekipman maliyet baskısını düşürmektedir.

3) Karşılaştırmalı Değerlendirme ve Genel Sonuç

Her iki destek seçeneği de aynı yatırım senaryosu için; **530.000.000 TL sabit yatırım** ve **300.000.000 TL makine maliyeti** varsayımlarıyla değerlendirilmiş; ayrıca her iki modelde de **371.000.000 TL'ye kadar azami banka kredisi kullanımı** mümkün görülmüştür. Paketlerin ortak yönleri; **SGK işveren primi desteği, KDV muafiyeti ve gümrük vergisi muafiyeti** gibi yatırımın hem işletme hem de ithalat/tedarik maliyetlerini düşüren bileşenlerdir. Farklılaşma ise temel olarak iki noktada ortaya çıkmaktadır:

- Faiz/kâr payı desteği seçeneğinde yatırımcı **106.000.000 TL** tutarında finansman maliyeti azaltıcı destek elde ederken, vergi indirimi/yatırıma katkı tutarı **197.000.000 TL** düzeyindedir. Toplam parasal destek **369.181.683,20 TL** ile daha yüksek görünmektedir.
- Makine desteği seçeneğinde ise yatırımcı doğrudan **75.000.000 TL makine desteği** alabilmekte; buna karşılık vergi indirimi/yatırıma katkı tutarı **212.500.000 TL'ye** yükselmektedir. Toplam parasal destek **353.681.683,20 TL** düzeyindedir.

Dolayısıyla yatırımcı açısından tercih, yatırımın finansman yapısına göre şekillenmelidir: Kredi kullanımının belirleyici olduğu ve finansman maliyetinin azaltılmasının kritik

görüldüğü durumlarda **faiz/kâr payı desteği** daha avantajlı bir toplam destek büyüklüğü sunmaktadır. Buna karşılık, yatırımın başlangıç aşamasında ekipman yükünün hafifletilmesi ve makine harcamasının doğrudan desteklenmesi öncelikliyse **makine desteği** seçeneği uygun bir alternatif oluşturmaktadır.

Sonuç olarak; Erzincan'da 80 milyon litre/yıl kapasiteli ve 20 çalışanlı ambalajlı kaynak suyu tesisi senaryosunda, Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı kapsamındaki destekler yatırımın mali fizibilitesini güçlendiren önemli bir kaldıraç etkisi oluşturmaktadır. Yatırımcıların nihai tercih aşamasında; kredi kullanım planı, nakit akış projeksiyonu ve makine-ekipman tedarik stratejisi ile uyumlu destek mekanizmasını seçmesi, yatırımın sürdürülebilirliği ve geri dönüş performansı açısından belirleyici olacaktır.

Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı dışında, Erzincan'da ambalajlı kaynak suyu yatırımı için (yatırımın safhasına göre) ana hatlarıyla aşağıdaki kurumlardan destek/kolaylıklar değerlendirilebilir:

- **KUDAKA (Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı)**
  - KOBİ'lerin modernizasyon ve ölçek büyütme/kapasite arttırma yatırımlarına yönelik mali destek programları,
  - KOBİ'lerin eğitim, danışmanlık ve süreç/sertifikasyon hazırlıkları gibi faaliyetlerini ilgilendiren teknik destek programları,
  - Ajansın koordinasyonunda uygulanan diğer destek programları (SoGreen/Yeşil Dönüşüm Destek Programı vb.).
- **KOSGEB**
  - KOBİ'lerin modernizasyon ve ölçek büyütme/kapasite arttırma yatırımlarına yönelik destek programları (Kapasite Geliştirme Destek Programı vb.).
- **İŞKUR**
  - İşletmelerin işgücü temini ve eğitim maliyetini azaltmaya yönelik İşbaşı Eğitim Programları.

- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)**
  - IPARD kapsamında uygulanan yenilenebilir enerji yatırımları odaklı destek programları.
- **Ticaret Bakanlığı (İhracat Destekleri)**
  - KOBİ'lere yönelik ihracat, pazara giriş, fuar, tanıtım/markalaşma ve TURQUALITY®/Marka gibi destek mekanizmaları.
- **Türk Eximbank**
  - İhracat yapan ya da yapacak olan firmalar için sunulan ihracat kredileri ve alacak sigortası gibi araçlar.
- **TÜBİTAK TEYDEB (Ar-Ge / yenilik)**
  - KOBİ'lerin proje bazlı Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine yönelik 1501 ve 1507 gibi destek programları.

4.6. Bölgesel ve Ulusal Ölçekli İyi Uygulama Örnekleri

Erzincan'da yapılabilecek ambalajlı kaynak suyu tesisi yatırımlarının rekabet gücü, yalnızca "kaynağa erişim" ile değil; kurumsal güven, kalite şeffaflığı, standart üretim disiplini, çevre/ambalaj uyumu ve marka konumlandırması gibi unsurların birlikte yönetilmesiyle istenen düzeye ulaşabilir. Bu sebeple, aşağıda sıralanan ulusal ve bölgesel ölçekli iyi uygulama örnekleri; Erzincan'daki yatırımın pazara girişinde, ürünün sudan öte bir itibar ürünü olarak kurgulanmasına yönelik tecrübe transferi için referans niteliğinde örnekler olarak Rapora eklenmiştir.

Kızılay Su (Kocaeli/Gölcük)

Kızılay Su (Kızılay Kaynak Suları), Gölcük/Kocaeli merkezli üretim yapılanması ve geniş ürün portföyüyle (PET, bardak, damacana vb.) kurumsal bir çatı altında ölçeklenmiş bir marka örneğidir. Söz konusu işletme için kurumsal iletişiminde güven, erişilebilirlik ve disiplin vurgusu öne çıkar ve bu yaklaşım, ambalajlı su pazarında "ürün" kadar "itibar"ın da satın alındığı gerçeğine uygun bir konumlandırma sunar (www.kizilaysu.com.tr).

Hamidiye Su (İstanbul/Eyüpsultan)

Hamidiye Su, İstanbul menşei ile doğal kaynak suyunu üretilip pazara sunan ve kurumsal anlatısında “güvenilir–sağlıklı–doğal” mesajını istikrarlı biçimde işleyen köklü bir ambalajlı su markasıdır. Adı geçen Firmanın, İstanbul’un güçlü menşe algısını ulusal ölçekte bir güven unsuruna dönüştürmesi, yeni yatırımlar için “menşe-kurumsal güven” dengesine iyi bir örnek teşkil eder (www.hamidiye.istanbul).

Abant Su (Bolu/Merkez)

Abant Su, Bolu/Abant menşei marka kimliğinin merkezinde tutarken, kalite süreçleri ve mevzuata uyum vurgusunu da kurumsal dilinin ayrılmaz parçası hâline getiren bir firmadır. Adı geçen Firmanın resmî analiz/kalite dokümanlarının erişilebilirliği, kaliteyi “söylem”den “belge”ye taşıyan yaklaşım açısından dikkate değerdir (ww.abantsu.com.tr).

Bursa Su (Bursa/Kestel)

Bursa Su, Bursa Büyükşehir Belediyesi’nin markası olarak duyurulmuş; Uludağ pınarları vurgusu ve kamusal güven algısıyla desteklenen bir yerel marka örneğidir. Söz konusu Firma, Belediye ölçeğinde planlama, üretim ve erişim hedefi; su pazarında “kurumsal disiplin”in markaya nasıl değer kattığını göstermesi bakımından önemlidir (www.bursasu.com.tr).

Pınar Su (Aydın/Bozdoğan)

Pınar Su, Aydın/Bozdoğan (Madran) gibi güçlü bir kaynak menşeiyle ulusal pazarda ölçeklenmiş; üretim standardı, süreç yönetimi ve dağıtım disiplini üzerinden güven üreten bir marka örneği sunmaktadır. Söz konusu Firmanın sahip olduğu çok kaynaklı/çok tesisli yapı içinde standardı korumaya dönük kurumsal yaklaşım, Erzincan gibi yeni yatırım bölgeleri için “ölçek büyürken standardı korumak” anlamında önemli dersler taşır (www.pinarsu.com.tr).

Uludağ Su (Bursa/Osmangazi)

Uludağ Premium, Uludağ menşei “premium” konumlandırma, ambalaj dili ve marka kimliğiyle bütünleştiren bir örnek olarak öne çıkar. Söz konusu Firma tarafından

benimsenen ürünün yalnız içeriği değil, ambalaj ve anlatı bütünlüğü üzerinden değere dönüştürülmesi politikası; özellikle premium raf/HORECA hedefleyen yeni yatırımlar bağlamında uygulanabilir bir modeldir (www.uludagpremium.com).

Elmacık Su (Sakarya/Hendek)

Elmacık Su, Sakarya/Hendek merkezli tesis yapılanmasını ve üretimde hijyen-teknoloji vurgusunu (el değmeden dolum vb.) marka mesajının merkezine taşımaktadır. Söz konusu Firmanın kurumsal erişilebilirlik (iletişim kanallarının açıklığı) ve düzenli bilgi paylaşımı yaklaşımı, yeni yatırımlar için müşteri güveni ve kurumsal disiplin anlamında kayda değer bir örnektir (www.elmaciksu.com.tr).

Ayvaz Su (Tokat/Niksar)

Ayvaz Su, Tokat'ın Niksar ilçesi menşeyini güçlü bir tarihsel anlatıyla destekleyen; menşe hikâyesini modern dolum ve hijyen vurgusuyla tamamlayan köklü bir marka örneğidir. Bu yaklaşım, yerel bir kaynağın ulusal ölçekte rekabet edebilir kimliğe dönüşmesinde “özgün hikâye ve üretim disiplini” birlikteliğinin önemini göstermektedir (www.ayvazsu.com.tr).

Erimez Kardağ Su (Giresun/Merkez)

Erimez Kardağ, Giresun/Yağlıdere merkezli yapılanmasıyla menşe vurgusunu korurken, “standardizasyon” ve operasyon disiplini üzerinden güven üretmeyi amaçlayan bir marka görünümü sunar. Özellikle aynı kalite standardını sürekli üretebilme iddiasını kurumsal kimliğin parçası haline getirmesi, Erzincan'daki yatırım için “kurumsal alıcıya tedarik güveni” bakışını güçlendirir (www.erimezkardag.com.tr).

Lâdik Akdağ (Samsun/Lâdik)

Lâdik Akdağ, Samsun/Lâdik menşeyi ve yüksek rakım vurgusunu; kalite/gıda güvenliği yönetim sistemleri (örn. ISO referansları) ile birlikte sunarak “standart üretim” mesajını güçlendiren bir örnektir. Bu yaklaşım, Erzincan'da kurulacak tesiste daha başlangıç aşamasında belgelendirme ve kalite altyapısının planlanmasının pazara girişte güven eşliğini düşüreceğini göstermesi bakımından önemlidir (www.akdagsu.com.tr).

Aşağıda yer alan 24 madde; Bu Raporun hazırlık sürecinde yapılan literatür okumaları, gerçekleştirilen saha ziyaretleri ve mevcut yatırımcılar ile yapılan mülakatlar neticesinde, Erzincan ilinde yapılabilecek ambalajlı kaynak suyu yatırımları için bir bilgi ve tecrübe aktarımı notu olarak hazırlanmıştır.

1. Görüşmelerde; Türkiye’de şişelenmiş su sektöründe yaklaşık 300 civarında faal firma ve 400’ün üzerinde tescilli marka bulunduğu ifade edilmiştir. Bu yapı, pazarda yoğun rekabet ve fiyat baskısını artırmaktadır.
2. Pazardaki en yüksek ürün hacminin çoğunlukla PET ambalajlı (0,5 L-1,5 L) ürünlerde olduğu, damacana pazarında ise bayi ağı ve hizmet kalitesinin belirleyici olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, doğal kaynak suyu ve doğal mineralli su ayrımının, fiyatlandırma ve etiket iletişimde kritik rol oynadığı ifade edilmiştir.
3. Kaynağın debi ve su kalitesi sürekliliği, mevsimsellik ve iklimsel dalgalanmalar işletmeler için temel risk alanıdır. Kaynağın korunması, koruma alanlarının yönetimi ve izleme maliyetleri küçük işletmelerde daha yüksek yük oluşturabilmektedir.
4. Kaynak kullanımına ilişkin izin ve tahsis süreçlerinde farklı kurumların (yerel idareler, ilgili bakanlık birimleri vb.) rol alması; belge yükü, süre ve maliyetleri arttırmaktadır.
5. Farklı illerde uygulanan tahsis tarifelerinin önemli ölçüde değiştiği, bunun da bazı firmalar aleyhine maliyet dezavantajı oluşturduğu vurgulanmıştır. Tarife farklılıkları özellikle fiyat rekabeti yoğun pazarlarda pazar payı kaybına yol açabilmektedir.
6. Tahsisin süresi, yenileme koşulları ve ek yükümlülükler konusundaki belirsizlikler; kaynak geliştirme, yeni hat yatırımı ve kapasite arttırımı gibi kararların ertelenmesine neden olabilmektedir.
7. Ambalajlı kaynak suyu üretimi alanındaki orta-büyük ölçekli tesislerde sabit yatırımlar; kaynak kaptaj yapıları, isale hattı, depolama tankları, arıtma/filtrasyon, şişirme, dolum, kapaklama, etiketleme, shrink/paketleme, paletleme, soğuk/kapalı depo, forklift/istif ekipmanı, laboratuvar altyapısı, araç filosu ve bilgi sistemleri bileşenlerinden oluşmaktadır.
8. Şişeleme hatlarının yüksek sermaye maliyeti nedeniyle düşük kapasite kullanım oranı birim maliyetleri hızla arttırmaktadır. Özellikle sezonluk talep dalgalanmalarında amortisman ve sabit giderler ürün başına maliyet baskısını yükseltmektedir.

9. Temel girdi maliyetlerinde ambalaj bileşenleri (PET preform/şişe, kapak, etiket, shrink, kolileme/palet) en kritik kalemler arasında sayılmıştır. Öte yandan, hammadde fiyatları ve döviz kuru oynaklığının, kısa dönem maliyet yönetimini zorlaştırdığı belirtilmiştir.
10. Elektrik ve yakıt (özellikle dağıtım/lojistik tarafında) maliyetleri işletme giderlerinde belirgin bir paya sahiptir. Bununla birlikte, ilgili tesislerin temel makine-ekipmanları olan kompresör, pompa, blower ve hat ekipmanlarının enerji tüketimi; hat verimliliği ve bakım kalitesi ile yakından ilişkilidir.
11. Su ürünlerinin hacim ve ağırlık karakteri nedeniyle lojistik maliyeti yüksektir. Damacana pazarında iade-lojistiği ve bayi sevkiyat planlaması; PET pazarında ulusal zincirlere sevkiyat ve raf hizmetleri maliyeti öne çıkmaktadır.
12. Ambalajlı kaynak suyu üretim tesisleri bakımından periyodik kimyasal ve mikrobiyolojik analizler, numune yönetimi, izlenebilirlik ve kalite güvence faaliyetleri zorunlu ve süreklidir. Bu sebeple, akredite laboratuvar hizmetleri, cihaz kalibrasyonları ve hijyen/sanitasyon sarf malzemeleri sektörde faaliyet gösteren işletme giderlerine doğrudan yansımaktadır.
13. Sektörde faaliyet gösteren işletmelerde, dolum hatlarındaki plansız duruşların üretim kaybı doğurduğu belirtilmiştir. Yedek parça stoklamanın yanı sıra teknik servis anlaşmaları ve bakım planlarının olgunluğunun; fire oranı ve ürün maliyetini etkileyen ana faktörlerden olduğu ifade edilmiştir.
14. Sektörde; ambalaj atıkları, üretim kaynaklı atıklar, atık su ve çamur yönetimi gibi başlıklar; hem mevzuat uyumu hem de kurumsal itibar açısından önem taşımaktadır.
15. Orta-büyük ölçekli firmalarda güncel olarak ortalama 40 civarında istihdam bulunduğu ve bu istihdamın üretim, kalite, bakım, depo/lojistik, satış-pazarlama ve idari işler arasında fonksiyonel dağılım olduğu ifade edilmiştir.
16. Sektörde, asgari ücret düzeyine yakın ücret bandının yaygın olduğu; işletmelerin toplam işçilik maliyetini değerlendirirken brüt ücretin yanı sıra SGK primi, vergiler, yan haklar ve fazla mesai gibi bileşenleri dikkate aldığı belirtilmiştir.
17. Sektörde; ağır kaldırma, forklift trafiği, basınçlı hava sistemleri ve kimyasal temizlik maddeleri kaynaklı riskler; İSG eğitimleri, kişisel koruyucu donanım, saha işaretlemeleri ve periyodik kontrolleri zorunlu kılmaktadır.

18. Sektörde yoğun fiyat rekabetinin olduğu ve ulusal zincirlerin promosyon/raf payı beklentileri ile özel marka taleplerinin üreticiler üzerinde yoğun bir marj baskısı oluşturduğu aktarılmıştır.
19. Sektörde; mevsimsellik, kampanya dönemleri ve ekonomik koşulların talebi hızla etkileyebildiği, bayi kanallarında tahsilat vadesinin uzayabildiği ve finansman maliyetinin küçük işletmelerde daha belirgin hissedildiği ifade edilmiştir.
20. Damacana tarafında bayi ağının yönetimi, servis kalitesi ve müşteri ilişkilerinin belirleyici olduğu; PET ürünlerde ise raf görünürlüğü, kampanya planlama, saha ekibi ve dijital iletişimin yaygın araçlar olarak öne çıktığı belirtilmiştir.
21. İşletmeler; ürün türüne göre (doğal kaynak suyu, doğal mineralli su vb.) farklı etiketleme, beyan ve analiz yükümlülüklerinin bulunduğunu, etiket tasarımında mevzuata uyumun yanı sıra tüketici güveninin de temel hedef olduğunu özellikle vurgulamıştır.
22. Resmî denetimlerin yanı sıra, ulusal zincirler/kurumsal alıcılar tarafından ikinci taraf denetimlerinin (tesis hijyeni, izlenebilirlik, kalite sistemleri) arttığı belirtilmiştir. Denetim hazırlığı, dokümantasyon ve düzeltici faaliyet yönetiminin ek iş yükü oluşturduğu ifade edilmiştir.
23. Sektördeki firmalar için, kaynak koruma alanlarının etkin yönetimi, debi/kalite izleme, kaçak kullanımın önlenmesi ve su verimliliği uygulamaları hayati önem taşımaktadır. Üretimde su kaybının azaltılması, hat verimliliği ve sızıntı kontrolü öne çıkan uygulamalardır.
24. Sektörde, PET hafifletme, geri dönüştürülmüş içerik (rPET) kullanımı, atık ayrıştırma ve geri kazanım; enerji verimliliği projeleri ve yenilenebilir enerjiye geçiş gündemdedir. Firmalar ayrıca istihdam, yerel tedarik ve paydaş iletişimi yoluyla buldukları bölgede ekonomik-sosyal katkı oluşturduklarını özellikle ifade etmiştir.

4.6. Yatırım Konusunun Bölgesel ve Ulusal Ölçekli Politika Belgeleriyle Bağlantısı

Erzincan ilinde planlanan ambalajlı kaynak suyu üretimi yatırımı, yalnızca yerel ölçekte bir ekonomik değer üretme girişimi değil; aynı zamanda Türkiye'nin makro kalkınma vizyonu ve bölgesel gelişme stratejileriyle bütünleşik bir yapı arz etmektedir. Hazırlanan bu raporun çıktıları ve bu çerçevede önerilen yatırım modeli; ulusal düzeydeki en üst ölçekli belge olan Türkiye Cumhuriyeti 12. Kalkınma Planı, mekânsal stratejilerin ana çerçevesini çizen

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) ve bölgenin orta vadeli yol haritası niteliğindeki TRA1 Bölge Planı (2024-2028) ile stratejik bir uyum içerisindedir. Söz konusu politika belgeleriyle kurulan bu bağ, yatırımın hem kamu destek mekanizmalarıyla olan ilişkisini güçlendirmekte hem de bölgenin rekabetçilik hedeflerine hizmet eden rasyonel bir temele oturduğunu göstermektedir. Bu çerçevede, yatırım konusunun temel politika belgelerindeki amaç, hedef ve tedbirlerle olan doğrudan bağlantıları aşağıda detaylandırılmaktadır:

- (1) Doğrudan Proje Uyumunu ve Sektörel Odak: Metinde bahsedilen "Erzincan Ambalajlı Su Üretim Potansiyeli Araştırma Raporu", bölge planında doğrudan bir proje olarak tanımlanmıştır. Bu yatırım, bölgenin sanayi çeşitliliğini artırma hedefiyle örtüşmektedir. **(TRA1 Bölge Planı 2024-2028, s. 211 - Proje 2.1.1.5: "Erzincan Ambalajlı Kaynak Suyu Üretim Tesisi")**
- (2) Yatırım Bilgi Altyapısının Oluşturulması: Raporun yatırımcılara stratejik ve teknik çerçeve sunma amacı, bölgedeki potansiyel yatırımcılar için veri ve bilgi altyapısı sağlama tedbiri ile doğrudan ilişkilidir. **(TRA1 Bölge Planı 2024-2028, s. 211 - Tedbir 2.1.2: "Potansiyel sanayi yatırımcılarına bölge açısından yol gösterecek bilgi altyapısı oluşturulacaktır.")**
- (3) İhtisaslaşmış Sanayi Alanları (OSB): Metinde yer alan "Su İhtisas OSB Projesi" vurgusu, ulusal stratejideki sanayi bölgelerinin yerel potansiyele göre ihtisaslaşması ve kümelenme politikasını destekler niteliktedir. **(Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi 2024-2028, s. 92 - Stratejik Amaç 1.2: "Sanayi ve Hizmetlerde Rekabet Gücünün Artırılması ve Kümelenmenin Desteklenmesi")**
- (4) Üretim Yapısının Güçlendirilmesi ve İstihdam: Yatırımın öngördüğü 20 kişilik istihdam ve 530 milyon TL'lik sabit yatırım, görece düşük gelirli bölgelerde üretim yapısını güçlendirme hedefine hizmet etmektedir. **(12. Kalkınma Planı, s. 167 - Madde 890.2: "Görece düşük gelirli bölgelerin ekonomik ve sosyal yönden gelişimine yönelik üretim yapısının güçlendirilmesi, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve istihdamın artırılması sağlanacaktır.")**

- (5) Doğal Kaynakların Ekonomiye Kazandırılması: Erzincan'daki su kaynaklarının (Aksu, Dumanlı, Kadıgözü vb.) tespiti ve raporlanması, bölgelerin sahip olduğu içsel potansiyelin ve doğal kaynakların en verimli şekilde kullanılması ilkesiyle bağlantılıdır. **(Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi 2024-2028, s. 104 - Stratejik Amaç 2: "Bölgelerin İçsel Potansiyelinin Harekete Geçirilmesi")**
- (6) Katma Değerli İçecek Sanayii ve İhracat: Metnin uzun vadede "premium ve niş pazarlarda genişleme" hedefi, ulusal planda gıda ve içecek sektöründe yüksek katma değerli ürün üretimi ve ihracat odaklılık hedefleriyle paraleldir. **(12. Kalkınma Planı, s. 84 - Madde 413.4: "Gıda ve içecek sanayiinde markalaşma, yüksek katma değerli üretim ve ihracat kapasitesinin geliştirilmesi desteklenecektir.")**
- (7) Sürdürülebilir Kaynak Yönetimi ve Risk Azaltma: Raporla belirtilen iklim değişikliği ve çevre kirliliği gibi riskler, ulusal planın su kaynaklarının korunması ve verimli kullanımı konusundaki tedbirleriyle örtüşmektedir. **(12. Kalkınma Planı, s. 163 - Madde 878.5: "Su tahsisinde arz-talep dengesi gözetilerek suyun en faydalı şekilde kullanımına yönelik sektörel tahsis planlaması yapılacaktır.")**
- (8) Girişimcilik ve Yerel Ekosistemin Güçlendirilmesi: İldeki mevcut şişeleme tesislerinin (Kızılay, Böğert, Tatlı Su vb.) varlığının bir avantaj olarak sunulması, bölgesel planın girişimcilik ekosistemini ve yerel iş birliği ağlarını destekleme vizyonuyla uyumludur. **(TRA1 Bölge Planı 2024-2028, s. 185 - Öncelik 1: "Üretken ve Rekabetçi Ekonomi")**

5. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Raporun bu bölümünde yer verilen maddeler; rapor boyunca ortaya konulan küresel ve ulusal sektör dinamiklerini, Erzincan'ın hidrojeolojik yapısına ve yatırım ortamına ilişkin avantajlarını, sahadan edinilen gözlem ve paydaş görüşlerini, ayrıca yatırımın teknik-mevzuat-ekonomi eksenindeki kritik başarı koşullarını özetle ortaya koymaktadır. Bu sebeple aşağıda sunulan değerlendirme; "Erzincan'da ambalajlı kaynak suyu yatırımı yapılabilir mi?" sorusunu, yalnızca ilin kaynak varlığı üzerinden değil; yatırımı ilgilendiren diğer tüm belirleyiciler üzerinden bütüncül bir yaklaşımla yanıtlamayı amaçlayan bir nihai özet mahiyetindedir.

- (1)** Ambalajlı kaynak suyu sektörü, dünya genelinde büyüyen ve rekabeti giderek sertleşen bir pazar olup; rekabet üstünlüğü "su"dan ziyade kalite standardı, maliyet

disiplini, ambalaj/çevre uyumu, dağıtım gücü ve marka güveni üzerinden şekillenmektedir.

(2) Küresel ölçekte sektörü büyüten ana dinamikler; sağlıklı yaşam eğilimleri, güvenli içme suyuna erişim hassasiyeti, premium ürünlere yönelim ve sürdürülebilirlik baskısıdır; bu çerçevede, yeni yatırımların yalnız üretim değil aynı zamanda “güven ve uyum” kapasitesi üretmesini zorunlu kılmaktadır.

(3) Türkiye ambalajlı su pazarı olgun bir yapıya ulaşmış olup üretim ve tüketim düzenli artış eğilimini korumaktadır. Bununla birlikte, pazardaki hacmin dağılımı anlamında PET’in büyüdüğü, damacana segmentinin ise küçüldüğü görülmektedir.

(4) Türkiye’de sektörün parçalı yapısı (çok sayıda firma ve marka) rekabeti arttırmaktadır; buna karşılık düşük kapasite kullanım oranları, ölçek ekonomisi kurabilen ve satış/dağıtım planını doğru kurgulayan yatırımlar için verimli bir ortam oluşturmaktadır.

(5) Erzincan ili, Fırat Havzası içindeki konumu ve dağ kuşaklarının beslediği kaynak varlığıyla “temiz havza ve zengin dağ kaynağı” avantajı sunmaktadır; öte yandan ildeki düşük nüfus yoğunluğu ve sınırlı sanayi baskısı ise bu avantajı su kalitesinin korunabilirliği açısından ciddi anlamda desteklemektedir.

(6) İlde hâlihazırda bulunan şişeleme/içecek üretim yatırımları, Erzincan’da üretim ve dağıtım ekosisteminin belirli bir olgunluğa ulaştığını; bu durumun yeni girişimler için “sıfırdan ekosistem kurma” riskini görece azalttığını göstermektedir.

(7) Erzincan’daki kaynak envanteri, ilçe bazında farklı kapasitelerde kaynakların bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, Üzümlü ilçesindeki Aksu kaynakları ile Kemaliye’deki Kadıgölü gibi yüksek debili kaynaklar, ölçekli üretim hedefleri açısından stratejik adaylar olarak öne çıkmaktadır.

(8) Ambalajlı kaynak suyu üretim tesisleri anlamında kaynak potansiyelinin yatırım değerine dönüşebilmesi için “debi yüksekliği” yeterli değildir. Bu sebeple de yatırıma başlanmadan önce; debi sürekliliği, mevsimsellik, beslenme havzası yönetimi, koruma tedbirlerinin uygulanabilirliği ve kirlenme hassasiyeti debi yüksekliğiyle birlikte değerlendirilmelidir.

(9) Erzincan pazarında ulusal ve bölgesel markaların yaygın görünürlüğü; fiyat, kampanya ve raf gücü üzerinden sert bir rekabet ortamı üretmektedir. Bundan ötürü,

Erzincan odaklı potansiyel yatırımcılar açısından pazara giriş stratejisi fiyat kırmak yerine kalite standardı, süreklilik ve güven üretimi üzerine inşa edilmelidir.

(10) Yerel ölçekte damacana kanalı, bayi/abone ağıyla düzenli hacim oluşturma ve müşteri sadakati üretme açısından güçlü bir başlangıç zemini sağlarken; depozito döngüsü, ters lojistik ve rota yönetimi doğru kurulmadığında işletme sermayesi ve operasyon yükünü artırabilmektedir. Bu gerçeklik, yeni yatırımlar bağlamında özellikle dikkate alınmalıdır. Öte yandan; PET kanalı, hacim ve raf görünürlüğü sağlamakla birlikte marjların daha düşük ve rekabetin daha sert olduğu bir alan olduğundan; seçilmiş raf noktalarında kademeli olarak büyüme, promosyon disiplininin dikkatli yönetimi ve maliyet kontrolü yatırımın sürdürülebilirliği anlamında büyük önem arz etmektedir.

(11) Erzincan ili için orta ölçekli bir tesis yaklaşımı (damacana + PET karması) yukarıda yer alan mevcut koşullar çerçevesinde finansal açıdan cazip bir potansiyel sunmaktadır. Bununla birlikte, yatırıma ilişkin geri dönüş mantığının temel belirleyicisi, kapasite kullanımının planlanan senaryolara uygun şekilde arttırılabilmesidir.

(12) Erzincan'da yapılabilecek doğal kaynak suyu şişeleme yatırımları bağlamında ambalaj (PET/preform, kapak, etiket, shrink/kolileme) ve enerji maliyetleri ile lojistik/dağıtım giderleri birim maliyet üzerinde belirleyicidir; öte yandan suyun düşük birim değerli ve ağır/hacimli karakteri nedeniyle mesafe uzadıkça kârlılık hızlı biçimde azalabilmektedir. Bu sebeple, hedef pazar tespiti ve yönetimi en uygun şekilde yapılmalıdır.

(13) Su sektöründe kalite güvence ve mevzuat uyumu, yalnız yasal bir yükümlülük değil; doğrudan marka güvenini ve pazar erişimini belirleyen önemli bir rekabet koşuludur. Bu sebepledir ki; potansiyel ambalajlı kaynak suyu yatırımları kapsamında periyodik analiz, akredite laboratuvar çalışması, izlenebilirlik ve hijyen/sanitasyon disiplini süreçleri kesintisiz bir şekilde işletilmelidir.

(14) Sektörü doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren mevzuat çerçevesi; kaynak tahsisi, izin–ruhsat süreçleri, ürün sınıflandırması (kaynak suyu/doğal mineralli su), etiketleme ve piyasa gözetimi/denetimi başlıklarında çok katmanlı bir yapı oluşturmaktadır. Bu nedenle de, söz konusu süreçlerin profesyonel bir yaklaşımla yönetilmesi yatırımın başarısı ve sürdürülebilirliği bakımından son derece önemlidir.

(15) Erzincan özelinde yatırım riskleri; deprem (Kuzey Anadolu Fay hattı), iklim değişimi ve çevresel baskılardan kaynaklı debi/kalite dalgalanmaları, ayrıca yoğun rekabet

ortamıdır; bu riskler tesis yer seçimi, iş sürekliliği yaklaşımı, koruma alanı yönetimi ve pazar stratejisinin kademelendirilmesiyle azaltılabilir.

(16) Erzincan ilinde kurulacak bir ambalajlı kaynak suyu üretim tesisi için en uygulanabilir büyüme rotası; kısa vadede yerel-bölgesel satış ve kurumsal alıcılara damacana üzerinden düzenli hacim oluşturmak, orta vadede lojistik olarak yönetilebilir çevre illerde kapasite kullanımını yükseltmek, uzun vadede ise seçilmiş ulusal raflarda PET görünürlüğüyle birlikte premium (cam) ve seçilmiş ihracat pazarlarında niş fakat yüksek marjlı genişleme hedeflemektir.

6. ERZİNCAN İLİ İÇİN SU SEKTÖRÜ ODAKLI PROJE ÖNERİLERİ

Raporun bu bölümünde sunulan proje önerileri; raporda vurgulanan kaynak potansiyeli, kalite-mevzuat zorunlulukları, lojistik hassasiyet ve yoğun rekabet gerçekleri dikkate alınarak, Erzincan’da su sektöründe uygulanabilir ve kademeli büyümeye uygun bir proje seti olarak hazırlanmıştır.

PROJE 1

ERZİNCAN YEREL SU ENVANTERİ VE ANALİZİ PROJESİ

PROJE KONUSU: Erzincan genelindeki kaynak sularının (debi, kalite, mevsimsellik, koruma alanları/kuralları) envanterinin çıkarılması; numune alma–analiz planı oluşturulması; yatırımcılara ve kamuya yönelik “kaynak veri seti” ve haritalı rapor hazırlanması.

PROJE PAYDAŞLARI: Erzincan İl Özel İdaresi, DSİ ilgili birimleri, Erzincan İl Sağlık Müdürlüğü, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi (laboratuvar/akademik destek), KUDAKA (koordinasyon/teknik destek), ilgili belediyeler/kaymakamlıklar, özel sektör yatırımcıları.

PROJENİN BEKLENEN SONUÇLARI:

- * İlin su varlığına dair güvenilir ve güncel bir veri tabanının oluşturulması,
- * Yatırım yeri seçimi ve kapasite planlamasına ilişkin belirsizliklerin azaltılması,
- * Kalite risklerinin erken tespiti ve kaynakların korunmasına yönelik önceliklendirmelerin bilimsel olarak yapılması,
- * Erzincan’a ait “belgeli doğal kaynak suyu” marka algısının oluşturulması ve güçlendirilmesi.

PROJE 2

ERZİNCAN ÜZÜMLÜ AMBALAJLI SU ÜRETİM TESİSİ KURULUMU PROJESİ

PROJE KONUSU: Üzümlü ilçesindeki kaynak avantajını kullanarak damacana ağırlıklı başlayıp seçili PET ürünlerle kademeli bir şekilde büyüyen ambalajlı su üretim tesisinin kurulması (dolum hattı, paketleme, depo/lojistik, kalite kontrol).

PROJE PAYDAŞLARI: Yatırımcı/işletmeci özel sektör, Üzümlü Belediyesi, Üzümlü Kaymakamlığı, Erzincan İl Özel İdaresi (tahsis/izin süreçleri), Erzincan İl Sağlık Müdürlüğü (analiz/izin), KUDAKA (teknik destek), Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi (laboratuvar/iş birliği), yerel bayiler/lojistik firmaları.

PROJENİN BEKLENEN SONUÇLARI:

- * Bölgesel satış kapasitesinin oluşması ve markalaşma,
- * Doğrudan istihdam ve yan sektörlerde canlanma (lojistik, ambalaj, bakım vb.),
- * Kapasite kullanımına bağlı maliyet avantajı ve ulusal pazara giriş için altyapı oluşturulması.

PROJE 3

ERZİNCAN MERKEZ AMBALAJLI SU ÜRETİM TESİSİ KURULUMU PROJESİ

PROJE KONUSU: Merkez ilçede pazar erişimi ve dağıtım avantajı yüksek bir noktada ambalajlı su üretim tesisinin kurulması; damacana dağıtım ağı ve kurumsal alıcı tedarik modeliyle başlayıp PET ürünlerle raf kanalına geçişin planlanması.

PROJE PAYDAŞLARI: Yatırımcı/işletmeci özel sektör, Erzincan Belediyesi (imar/ruhsat), Erzincan İl Özel İdaresi (tahsis/izin), Erzincan İl Sağlık Müdürlüğü (analiz/izin), KUDAKA (koordinasyon/teknik destek), Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi (laboratuvar/AR-GE), ticaret ve sanayi paydaşları, dağıtım bayileri/lojistik firmaları.

PROJENİN BEKLENEN SONUÇLARI:

- * Merkezden yönetilen güçlü dağıtım ve tedarik kapasitesi,
- * Kamu/kurumsal alıcılara düzenli tedarik imkânı,
- * İl genelinde şişeleme ve dağıtım ekosisteminin genişlemesi ve güçlenmesi,
- * Marka bilinirliğinin hızla artması ve ulusal raflara giriş için ölçeklenebilir üretim altyapısı oluşturulması.

PROJE 4

ERZİNCAN SU İHTİSAS OSB KURULUMU PROJESİ

PROJE KONUSU: Su temelli yatırımlar için ihtisaslaşmış bir OSB'nin altyapı ve yönetim modelinin kurulması; yatırım alanlarının hazırlanması; ortak kullanım ekosistemi (arıtma, enerji, lojistik, laboratuvar/analiz, atık-geri kazanım) ve yatırımcı çekme altyapısının hazırlanması.

PROJE PAYDAŞLARI: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Erzincan Valiliği, Erzincan İl Özel İdaresi, ilgili belediyeler, OSB yönetimi, KUDAKA, DSİ/Çevre ilgili birimleri, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ticaret ve sanayi odaları, özel sektör yatırımcıları.

PROJENİN BEKLENEN SONUÇLARI:

- * Su sektöründe kümelenme ve ölçek ekonomisi altyapısının oluşturulması,
- * Sektörü ilgilendiren yatırım süreçlerinin hızlanması ve maliyetlerin düşmesi,
- * İhracata uygun kalite/standart altyapısının güçlenmesi,
- * Yan sanayinin (ambalaj, lojistik, bakım, geri kazanım vb.) gelişmesi.
- * Erzincan'ın su temelli yatırımlarda bölgesel çekim merkezi haline gelmesi.

KAYNAKÇA

Ambalajlı Su Üreticileri Derneği. (2025). *Ambalajlı su sektörü 2023 verileri ve sektör raporu*.

Ambalajlı Su Üreticileri Derneği. (2025). *Ambalajlı su sektörü: Güncel görünüm ve ihracat performansı*.

Ambalajlı Su Üreticileri Derneği. (2025). *Ambalajlı su sektörü: Üretim, tüketim ve ciro göstergeleri*.

Ambalajlı Su Üreticileri Derneği. (2025). *İstatistik (2024 gerçekleştirmeleri ve 2025 beklentileri; TÜİK referanslı dış ticaret)*.

Beverage Marketing Corporation. (2025). *New report: Bottled water volume growth quickens in 2024, data from Beverage Marketing Corporation show*.

Çelik, E., & Evcı Kiraz, E. D. (2020). Bir üniversite hastanesinde çalışan idari personelin ambalajlı su kullanımı hakkında bilgi, tutum ve davranışları. *Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi*, 77(EK-4), 193–200.

European Parliament & Council. (2009). *Directive 2009/54/EC of 18 June 2009 on the exploitation and marketing of natural mineral waters (Recast)*. EUR-Lex.

Gültekin, F., Hatipoğlu Temizel, E., & Erdoğan, N. (2024). Mineralli suların sağlık ve ekonomik açıdan önemi: Ciritdüzü (Şavşat-Artvin) mineralli su kaynağı örneği. *Türkiye Jeoloji Bülteni*, 67(3), 339–360.

iBottling. (2025). *Bottled water plant / equipment & cost references*.

İkikat Tümer, E., Birinci, A., & Yıldırım, Ç. (2012). Ambalajlı su tüketimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Ankara ili Keçiören ilçesi örneği. *Alinteri Journal of Agriculture Science*, 21(2), 11–19.

IMARC Group. (2025). *Bottled water market report: global outlook*.

IMARC Group. (2025). *Bottled water plant / market economics references (report/update)*.

Karakuş, E., Lorcu, F., & Demiralay, T. (2016). Ambalajlı su sektöründe tüketici tercihleri ülkelerin yakınlıklarının değerlendirilmesi. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (17), 103–128.

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. (2024). *2024–2028 Bölge Planı*.

MarketReportsWorld. (2025). *Bottled water market size, share, growth, and industry analysis*

modeldir (www.uludagpremium.com).

Mordor Intelligence. (2026). *Bottled water market size & share analysis - Growth trends & forecasts (2026 - 2031)*.

Mordor Intelligence. (2026). *Bottled water market: Growth, trends, and forecast*.

Packworld Türkiye. (2023). *Ambalajlı su sektörü ve private label etkisi / ambalaj trendleri*.

ResearchAndMarkets. (2023). *Bottled water market – consumer trends report*.

Şen, Z. (2008). Yeraltı suyunun çatlaklı ortamdan gözenekli ortama değişken çaplı ve cidarı geçirimsiz kuyuya akışı. *Su Kaynakları*, 1(1), 39–55.

Sökmen, M., Güneş, A., & Kırıcı, M. (2018). *Karasu havzasında su/sediment/biyota element analizleri ve risk bulguları*.

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2025). *ÇED ve çevresel izinler/mevzuat sayfaları*.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2023). *On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028)*.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2024). *Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2024–2028)*.

T.C. Erzincan Valiliği. (2025). *Erzincan il profili, coğrafya, turizm ve genel bilgiler*.

Türkiye Cumhuriyeti. (1960). 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (1981). 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (1983). 2872 sayılı Çevre Kanunu. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2025). Jeotermal Kaynakları ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2003). 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2005). 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2007). 5686 sayılı Jeotermal Kaynakları ve Doğal Mineralli Sular Kanunu. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2010). 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2014). Ambalajlı Su Satış Yerleri ile Ambalajlı Su Nakil Araçlarının Tabi Olacağı Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ. T.C. Resmî Gazete.

Türkiye Cumhuriyeti. (2025). Ambalaj Atıkları Yönetmeliği. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2025). Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2025). İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2025). Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2014). Ambalajlı Su Satış Yerleri ile Ambalajlı Su Nakil Araçlarının Tabi Olacağı Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2025). Sağlık Bakanlığınca Yapılacak Piyasa Gözetimi ve Denetiminin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye Cumhuriyeti. (2025). Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliği. Mevzuat Bilgi Sistemi.

Türkiye İstatistik Kurumu. (2026). *Erzincan ili nüfus yoğunluğu ve ilgili istatistikler* [İstatistik].

Tuzlakoğlu, Ç. (2020). *Ambalajlı su endüstrisinde kaynaklara dayalı görüş perspektifinden rekabet üstünlüğünün dayanaklarına dair bir çözümleme* (Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi).

World Bank. (2026). Mineral waters and aerated waters, unsweetened exports by country | 2023 (HS 220110). World Integrated Trade Solution (WITS).

World Health Organization. (2017). *Guidelines for drinking-water quality: Fourth edition incorporating the first addendum*. WHO.

www.abantsu.com.tr

www.akdagsu.com.tr

www.ayvazsu.com.tr

www.bursasu.com.tr

www.elmaciksu.com.tr

www.erimezkardag.com.tr

www.hamidiye.istanbul

www.kizilaysu.com.tr

www.pinarsu.com.tr

EK 1

AMBALAJLI SU SEKTÖRÜ SÖZLÜĞÜ

Ambalajlı su sektörüne ilişkin teknik, hukukî ve ticarî terminolojinin doğru anlaşılması, sektör analizlerinin sağlıklı yapılabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, özellikle kaynak suyu, doğal mineralli su, içme suyu, arıtılmış su ve benzeri kavramlar arasındaki farkların net biçimde ortaya koyulması gerekmektedir. Raporun bu bölümünde, sektörde sıkça kullanılan temel kavramları ve terimleri ilgilendiren bir sözlük hazırlanmıştır. Önemle ifade etmek gerekir ki; sözlüğün hazırlanması anlamında Ambalajlı Su Üreticileri Derneği tarafından hazırlanmış olan “Ambalajlı Su Sektörü Teknik Terimler ve Uygulama Rehberi”nin yanı sıra T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulmuş olan “İnsani Tüketim Amaçlı Sular ve Doğal Mineralli Sular Mevzuatı” ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından hazırlanmış olan “İçme Sularına İlişkin Kalite Rehberi” isimli çalışmalardan yararlanılmıştır.

Akifer: Yeraltında suyu depolayıp iletebilen gözenekli veya çatlaklı jeolojik birimdir; suyun mineralizasyon stabilitesini belirler.

Akredite Laboratuvar (ISO/IEC 17025): Analiz sonuçlarının uluslararası geçerliliği için yeterliliği doğrulanmış test merkezidir.

Alkalinite: Suyun asit nötralize etme kapasitesidir; çoğunlukla bikarbonat sistemiyle ilgilidir.

Arıtılmış Su: Ham suyun filtrasyon, ters ozmoz veya koagülasyon gibi tekniklerle saflaştırıldığı, etiketinde uygulanan tekniğin belirtilmesi zorunlu olan sudur.

Aromalı Su: Su bazlı olup, aroma vericilerle tatlandırılmış; sınıflandırması alkolsüz içecek mevzuatına göre yapılan üründür.

Arsenik: Doğal jeolojik kökenli veya kirlenme kaynaklı olabilen toksik elementtir; düzenli izleme gerektirir.

Beslenme Havzası: Yağış ve yüzey sularının infiltrasyon yoluyla akifere katıldığı, arazi kullanımı denetim altında tutulması gereken alandır.

Damacana: Genellikle 19 L hacimli, yıkama ve sanitasyon validasyonu kritik olan büyük ambalajdır.

Debi: Kaynaktan birim zamanda çıkan su miktarıdır ($\$/s\$/$); sürdürülebilir işletim için izlenmesi esastır.

Doğal Kaynak Suyu: Jeolojik olarak korunan yeraltı sularından elde edilen, fiziksel ve mikrobiyolojik özellikleri itibarıyla doğrudan tüketime uygun olan ve doğal yapısı korunarak ambalajlanan sudur.

Doğal Mineralli Su: Yer kabuğunun derinliklerinden gelen, mineral içeriği ve iz element profiliyle tanımlanan, kaynağından çıktığı haliyle karakteristik bileşimini koruyan ve tescil edilen sudur.

Doğrulama: Bir prosesin veya metodun öngörülen sonuçları tutarlı şekilde sağlayacağını kanıtlanmasıdır.

Dolum Hattı: Yıkama, doldurma ve kapaklama adımlarını içeren entegre üretim sistemidir.

Etiket Zorunlu Bilgiler: Ürün adı, işletmeci bilgisi, kaynak adı, analiz değerleri ve parti numarası gibi mevzuatça zorunlu kılınan verilerdir.

Florür: Belirli düzeyde diş sağlığı için önemli olsa da yüksek seviyeleri risk teşkil eden doğal bileşendir.

GMP (İyi Üretim Uygulamaları): Hijyenik üretim, personel hijyeni ve proses kontrolünü kapsayan uygulamalar bütünüdür.

HACCP: Kaynaktan tüketiciye kadar olan süreçte biyolojik, kimyasal ve fiziksel tehlikelerin yönetildiği sistematik yaklaşımdır.

Hidrojeolojik Etüt: Kaynağın beslenimi, debisi ve kirlenme hassasiyetini belirlemek için yapılan bilimsel incelemedir.

İçme Suyu (Ambalajlı): Uygun bir ham su kaynağından elde edilen, kalite hedeflerini karşılması için fiziksel veya kimyasal arıtma süreçlerinden geçirilerek ambalajlanan sudur.

İletkenlik: Suyun iyonik yüküyle ilişkili elektrik iletme kabiliyetidir; hızlı saha kontrol parametresidir.

ISO 22000: HACCP ilkeleri ile yönetim sistemi yaklaşımını entegre eden uluslararası gıda güvenliği standardıdır.

İzlenebilirlik: Ürünün kaynaktan tüketiciye tüm aşamalarının geriye ve ileriye dönük takip edilebilmesidir.

Kapaklama: Kapağın belirlenen tork değerinde uygulanarak sızdırmazlığın sağlandığı işlemidir.

Kaptaj: Kaynak suyunun çıkış noktasında, suyu dış etkenlerden koruyarak toplamak amacıyla yapılan mühendislik yapılarıdır.

Kaynak: Yeraltı suyunun doğal basınçla yeryüzüne kendiliğinden çıktığı noktadır.

Kirlenme Olayı: Ham suya veya ürüne istenmeyen kontaminasyonun karışması durumunda işletilen acil durum senaryosudur.

Koruma Alanı: Kaynak çevresinde kirlenmeyi önlemek için faaliyetlerin kısıtlandığı birincil, ikincil ve üçüncül zonlardır.

Kuyu: Yeraltı suyuna erişim için açılan, kontaminasyon riskine karşı muhafazalı sondaj yapısıdır.

Masa Suyu: Ticari bir konumlandırma olarak, genellikle içme suyu kategorisinde, tat profili sofraya tüketimine uygun hale getirilmiş ambalajlı sudur.

Mikrobiyolojik Uygunluk: E. coli ve intestinal enterokok gibi patojen göstergelerin yokluğu esasına dayanan uygunluk durumudur.

Mikrofiltrasyon: 0,1-1,0 µm gözenekli membranlarla partikül azaltımı sağlayan prosestir.

Nitrat/Nitrit: Tarımsal kirlenmenin göstergesi olabilen, sağlık limitleri mevzuatla sıkı şekilde belirlenmiş azotlu bileşiklerdir.

Numune Alma: Suyu temsil edecek şekilde, kontaminasyona yol açmadan yürütülen numune toplama sürecidir.

Ozonlama: O_3 jeneratörü ile yapılan dezenfeksiyon işlemidir; oksidasyon ve mikrobiyolojik güvenlik sağlar.

Parti No (Lot): Aynı koşullarda üretilen ürün grubunu tanımlayan izlenebilirlik kodudur.

PET (Polietilen Tereftalat): Ambalajlı su sektöründe en yaygın kullanılan hafif ve dayanıklı şişe malzemesidir.

pH: Suyun asidik veya bazik karakterini gösterir; dezenfeksiyon etkinliği ve içim konforuyla ilişkilidir.

Piyasaya Arz: Ürünün uygunluk, etiketleme ve kayıt yükümlülükleri tamamlandıktan sonra ticari olarak satışa sunulmasıdır.

Polikarbonat (PC): Geri dönüşlü damacana uygulamalarında kullanılan, kullanım ömrü ve migrasyonu izlenen polimerdir.

Preform: PET şişe üretiminde kullanılan, ısıtılıp şişirilerek nihai formunu alan yarı mamuldür.

Premiumizasyon: Özel kaynak hikâyesi, mineral profili veya ambalaj tasarımıyla ürünün üst segmente konumlandırılmasıdır.

Resmî Kontrol: Yetkili otoritelerin denetim, numune alma ve belge inceleme yoluyla yürüttüğü yasal uygunluk faaliyetidir.

Seri No: Belirli bir zaman dilimindeki üretimi ayırt etmeye yarayan, izlenebilirlik sistemine entegre koddur.

Sertlik: Kalsiyum ve magnezyum iyonlarının toplam etkisidir; tat ve ekipman kireçlenmesi üzerinde belirleyicidir.

SIP (Sterilization-in-Place): Hat ve tankların yerinde buhar veya kimyasal sterilant ile sterilize edilmesidir.

Soda/Karbonatlı Su: Doğal mineralli veya içme suyunun karbondioksit (CO_2) ile zenginleştirilmesiyle elde edilen içecektir.

Su Güvenliği Planı: WHO rehberliğinde hazırlanan, havzadan musluğa tüm riskleri kapsayan yönetim çerçevesidir.

Sürdürülebilir ekim: Kaynak debisinin uzun dönemde korunacağı Şekilde, su bütçesi hesaplarına dayalı işletme modelidir.

TDS (Toplam znmŐ Madde): Suda znmŐ iyonların toplam miktarını ifade eden, suyun karakterizasyonunda kullanılan temel göstergedir.

Ters Ozmoz (RO): Yarı geçirgen membranla çözünmüş tuzların uzaklaŐtırıldıđı ileri arıtma teknolojisidir.

Tesis İzni: Tesisin kurulumu ve inŐası için yer seçimi ve teknik Őartların onaylandığı idari izin sürecidir.

Üretim İzni/işletme Kayıt Belgesi: Üretim faaliyetinin baŐlaması için gerekli olan, işyeri hijyeni ve ekipman uygunluğunu tescil eden idari yetkilendirmedir.

UV Dezenfeksiyonu: Ultraviyole iŐınlarla mikroorganizmaların DNA yapısının hasarlanması esasına dayanan fiziksel iŐlemdir.

EK 2

AMBALAJLI KAYNAK SUYU KALİTE DEĞERLERİ TABLOSU

Parametre	Sınıf	Değer Aralığı
Balans (karbonatasyon) (mg/L)	Gazsız	0
Balans (karbonatasyon) (mg/L)	Efervesan	0 - 2,5
Balans (karbonatasyon) (mg/L)	Hafif	2,5 - 5
Balans (karbonatasyon) (mg/L)	Klasik	5 - 7,5
Balans (karbonatasyon) (mg/L)	Sert	> 7,5
Virganalite (nitrat) (mg/L)	En iyi	0 - 1
Virganalite (nitrat) (mg/L)	Çok iyi	1 - 4
Virganalite (nitrat) (mg/L)	İyi	4 - 7
Virganalite (nitrat) (mg/L)	Kabul edilebilir	7 - 10
Virganalite (nitrat) (mg/L)	İçilebilir	10 - 50
Mineralite (TDS) (mg/L)	Çok düşük	0 - 50
Mineralite (TDS) (mg/L)	Düşük	50 - 250
Mineralite (TDS) (mg/L)	Orta	250 - 800
Mineralite (TDS) (mg/L)	Yüksek	800 - 1500

Mineralite (TDS) (mg/L)	Çok yüksek	> 1500
Oryantasyon (pH)	Asidik	5 - 6,7
Oryantasyon (pH)	Nötr	6,7 - 7,3
Oryantasyon (pH)	Tatlı su (asitsiz / hafif alkali)	7,3 - 7,8
Oryantasyon (pH)	Alkali	7,8 - 10
Sertlik (Ca & Mg) (mg/L)	Yumuşak	0 - 17,1
Sertlik (Ca & Mg) (mg/L)	Hafif sert	17,1 - 60
Sertlik (Ca & Mg) (mg/L)	Orta sert	60 - 120
Sertlik (Ca & Mg) (mg/L)	Sert	120 - 180
Sertlik (Ca & Mg) (mg/L)	Çok sert	> 180

EK 3

ERZİNCAN İLİ İÇİN AMBALAJLI SU ÜRETİM TESİSİ YATIRIMI YOL HARİTASI

1. Aşama: Üretilecek Ürün Sınıfının Belirlenmesi

Yatırımcı tarafından ürün sınıfı, ürün gamı ve kapasite kısıtları belirlenir. (Örneğin; Erzincan ilinde Merkez ilçe sınırları içinde, ağırlıklı olarak 0,5 L - 1 L - 5 L - 19 L ambalajlarda doğal kaynak suyu üretilecek bir tesis kurulması. Bu tesis, yıllık 80 milyon litre su şişeleylebilmek için saatte $x = 17.000$ L/saat üretim yapacaktır ve günde $y = 2$ vardiya (toplam 16 saat/gün) sistemiyle çalışacaktır.)

2. Aşama: Kaynak Tespiti ve Ön Teknik Doğrulama

Hidrojeolojik etüt ile kaynak adayları belirlenir; debi, mevsimsellik, beslenme havzası, kirlenme riskleri, erişim ve mülkiyet durumu değerlendirilir. Kaynaktan alınan numunelerle mevzuata uygun ön analizler yapılır; tesis kapasitesi olan 17.000 L/saat üretimi sürekli karşılayacak “güvenli işletme debisi” doğrulanır.

3. Aşama: Su Tahsisi ve Kaynak Kullanım Hakkı Süreci (DSİ)

Kullanım miktarı, koordinat, debi ölçümleri ve hidrojeolojik raporlar ile DSİ nezdinde su tahsisi/kullanım hakkı süreci başlatılır. Kaynak koruma yaklaşımı ve izleme planı hazırlanır; isale hattı güzergâhı için gerekli irtifak/izin süreçleri kurgulanır.

4. Aşama: OSB Dışı Yer Seçimi, Arsa ve İmar Uygunluğu

OSB dışında seçilecek parselin imar durumu, yapılaşma koşulları, taşkın/heyelan riskleri, yol bağlantısı ve genişleme alanı kontrol edilir. TIR manevra, açık saha ve depo alanı ihtiyacı; 80 milyon L/yıl ölçeğine uygun olacak şekilde belirlenir.

5. Aşama: ÇED ve Çevresel Yükümlülüklerin Netleştirilmesi

Projenin ÇED Yönetmeliği kapsamı, kapasite ve yer seçimi parametreleriyle erken aşamada taranır. Atıksu deşarjı, atık yönetimi, emisyon (jeneratör/kazan vb.) ve gürültü başlıkları için gerekli çevre izinleri/başvurular planlanır.

6. Aşama: Atık ve Atıksı Yönetimi Tasarımı

OSB dışı koşullara uygun şekilde atıksu kaynakları (CIP/hat yıkama, zemin yıkama, sosyal alanlar) tanımlanır. Paket arıtma/bağlantı alternatifleri teknik ve mali açıdan karşılaştırılır; ambalaj atıkları ve diğer atıklar için lisanslı yönetim planı kurulur.

7. Aşama: Tesis Tasarımı ve Kapasiteye Uygun Hat Kurgusu

Proses akış şeması, temiz-kirli alan ayrımı, personel/malzeme/palet akışları ve hijyen bariyerleri tasarlanır. Ürün gamına göre PET hat(lar)ı ve 19 L hattı (varsa) ayrıştırılır; tampon tanklar, CIP sistemi, kompresör ve yardımcı tesisler kapasiteye göre boyutlandırılır.

8. Aşama: Sağlık İzinleri ve Üretim İzni Dosyası

Ambalajlı su için başvuru dosyası (kaynak tanımı-analizler, tesis yerleşimi, proses şeması, hijyen planları, etiket taslakları ve izlenebilirlik) hazırlanır. Deneme üretimi ve resmi numune/denetim planı kurgulanarak izin alma süreci işletilir.

9. Aşama: Yapı Ruhsatı, İnşaat ve İşyeri Açma Ruhsatı

Mimari/statik/elektrik/meکانik projeler ve yangın projesi hazırlanır; yapı ruhsatı alınır. İnşaat, altyapı (isale hattı, trafo, arıtma, saha betonu) tamamlanır; işyeri açma ve çalışma ruhsatı için gerekli dosya ve kontroller yürütülür.

10. Aşama: Satınalma, Tedarik Zinciri ve Sözleşmelerin Kurulması

Kritik tedarikler (preform/şişe, kapak, etiket, shrink, palet vb.) için kalite standardı ve tedarik sürekliliği güvenceye alınır. Bakım, kalibrasyon, akredite laboratuvar, haşere kontrol ve arıtma bakım hizmetleri sözleşmeye bağlanır.

11. Aşama: Kurulum, Devreye Alma ve Validasyon

Üretim hattına ilişkin testler yapılır; hedef performans **17.000 L/saat** üretim kapasitesini doğrulayacak şekilde test edilir. Çevresel izleme ve personel eğitimleri tamamlanır; deneme üretimleriyle ilgili parametreler standardize edilir.

12. Aşama: Depolama, Sevkiyat ve Dağıtım Operasyonunun Kurulması

Depo yerleşimi; karantina alanı, parti bazlı izlenebilirlik, FIFO/FEFO prensipleriyle kurulur. Nakliye araç hijyeni, yük emniyeti ve rota planlama standartları belirlenir; 19 L ürün varsa iade–yıkama–depozito döngüsü tasarlanır.

13. Aşama: Pazara Çıkış, Tanıtım ve Satış Kanallarının Açılması

Bayi ağı, zincir market, HORECA ve kurumsal satış kanalları için hedefleme yapılır; iskonto/promosyon bütçeleri ile fiyatlandırma modeli oluşturulur. Marka/etiket iletişimi mevzuata uygun şekilde hazırlanır ve ürün lansman planının uygulama aşamasına geçilir.

14. Aşama: Süreklilik, Denetim Hazırlığı ve Ölçekleme

İç denetim takvimi, analiz trend takibi, şikâyet yönetimi ve geri çağırma prosedürleri kurumsal düzeyde oluşturulur/güçlendirilir. Üretim sürecine ilişkin temel performans göstergeleri (su kaybı, enerji/L, iade oranı vb.) dikkatle izlenir; talep artışı için 3. vardiya opsiyonu ve kapasite arttırım planı hazırlanır.

Yatırım Künyesi

Toplam Sabit Yatırım Tutarı: **530.000.000 TL**

Toplam Makine Maliyeti: **300.000.000 TL**

Yatırım Konusu: **Yerel Kalkınma Hamlesi**

İthal Makine Maliyeti: **100.000.000 TL**

Yatırım İli: **Erzincan**

Yerli Makine Maliyeti: **200.000.000 TL**

Çalışan Sayısı: **20 kişi**

Diğer Giderler: **40.000.000 TL**

Arsa Maliyeti: **30.000.000 TL**

Destek Tercihi: **Makine Desteği**

İnşaat Maliyeti: **160.000.000 TL**

Vergi İndirimi Desteği: **Evet**

Toplam Destek Özeti

SGK İşveren Primi Desteği (8 yıl, %50 işveren hissesi): **4.181.683,2 TL**

SGK İşçi Primi Desteği: **0 TL**

Vergi İndirimi / Yatırıma Katkı (YKO: %50): **212.500.000 TL**

Makine Desteği (%25, Yatırımın %15'ini geçemez): **75.000.000 TL**

KDV Muafiyeti: **60.000.000 TL**

Gümrük Vergisi Muafiyeti: **2.000.000 TL**

Toplam Parasal Destek: 353.681.683,2 TL

Yatırım Künyesi

Toplam Sabit Yatırım Tutarı: **530.000.000 TL**

Toplam Makine Maliyeti: **300.000.000 TL**

Yatırım Konusu: **Yerel Kalkınma Hamlesi**

İthal Makine Maliyeti: **100.000.000 TL**

Yatırım İli: **Erzincan**

Yerli Makine Maliyeti: **200.000.000 TL**

Çalışan Sayısı: **20 kişi**

Diğer Giderler: **40.000.000 TL**

Arsa Maliyeti: **30.000.000 TL**

Destek Tercihi: **Faiz/Kar Payı Desteği**

İnşaat Maliyeti: **160.000.000 TL**

Vergi İndirimi Desteği: **Evet**

Toplam Destek Özeti

SGK İşveren Primi Desteği (8 yıl, %50 işveren hissesi): **4.181.683,2 TL**

SGK İşçi Primi Desteği: **0 TL**

Vergi İndirimi / Yatırıma Katkı (YKO: %50): **197.000.000 TL**

Faiz/Kar Payı Desteği (%18, Yatırımın %20'ini geçemez): **106.000.000 TL**

KDV Muafiyeti: **60.000.000 TL**

Gümrük Vergisi Muafiyeti: **2.000.000 TL**

Toplam Parasal Destek: 369.181.683,2 TL

YATIRIM KÜNYESİ

İçme suyu üretimi (şişelenmiş, gazsız, tatlandırılmamış ve aromalandırılmamış)

NACE Kodu	11.07.03	Lokasyon	Erzincan / Üzümlü
Alt Bölge	5. Alt Bölge	Bölge	4. Bölge
Min. Yatırım Tutarı	7.500.000 TL	OSB/EB	DIŞI

DESTEKLER

Genel Destekler

KDV İstisnası	EVET
Gümrük Vergisi Muafiyeti	EVET
Yatırım Yeri Tahsisi	EVET

Hedef Yatırım Destekleri

SGK Destek Süresi	8 yıl
Vergi İndirimi (YKO)	%20
Faiz/Kâr Payı Oranı	%25
Faiz/Kâr Payı Limiti	15.100.000 TL

Yatırım Durumu Değerlendirmesi

9903 sayılı Karar kapsamında öncelikli yatırım şartlarını sağlamadığından, yalnızca hedef yatırım kapsamında değerlendirilir.

Önemli Uyarı

Faiz/Kar Payı Desteği toplam sabit yatırım tutarının %10'unu geçemez.

YATIRIM KÜNYESİ

İçme suyu üretimi (şişelenmiş, gazsız, tatlandırılmamış ve aromalandırılmamış)

NACE Kodu	11.07.03	Lokasyon	Erzincan / Diğer
Alt Bölge	4. Alt Bölge	Bölge	4. Bölge
Min. Yatırım Tutarı	7.500.000 TL	OSB/EB	DIŞI

DESTEKLER

Genel Destekler

KDV İstisnası	EVET
Gümrük Vergisi Muafiyeti	EVET
Yatırım Yeri Tahsisi	EVET

Hedef Yatırım Destekleri

SGK Destek Süresi	4 yıl
Vergi İndirimi (YKO)	%20
Faiz/Kâr Payı Oranı	%25
Faiz/Kâr Payı Limiti	15.100.000 TL

Yatırım Durumu Değerlendirmesi

9903 sayılı Karar kapsamında öncelikli yatırım şartlarını sağlamadığından, yalnızca hedef yatırım kapsamında değerlendirilir.

Önemli Uyarı

Faiz/Kar Payı Desteği toplam sabit yatırım tutarının %10'unu geçemez.

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

Mart, 2026

Lalapařa Mahallesi, Őehit Hurřit Yeřilyurt Sokak

No:1 25100 Yakutiye/ERZURUM